

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता, पद, जटा, घन पाठः

5.6 पञ्चमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः - उपानुवाक्याभिधानं

Contents

1	TS 5.6.1.1	5
2	TS 5.6.1.2	6
3	TS 5.6.1.3	7
4	TS 5.6.1.4	8
5	TS 5.6.2.1	9
6	TS 5.6.2.2	10
7	TS 5.6.2.3	10
8	TS 5.6.2.4	11
9	TS 5.6.2.5	12
10	TS 5.6.2.6	13
11	TS 5.6.3.1	14
12	TS 5.6.3.2	15
13	TS 5.6.3.3	16

14	TS 5.6.3.4	16
15	TS 5.6.4.1	17
16	TS 5.6.4.2	18
17	TS 5.6.4.3	19
18	TS 5.6.4.4	20
19	TS 5.6.4.5	21
20	TS 5.6.5.1	21
21	TS 5.6.5.2	22
22	TS 5.6.5.3	23
23	TS 5.6.6.1	24
24	TS 5.6.6.2	25
25	TS 5.6.6.3	26
26	TS 5.6.6.4	27
27	TS 5.6.7.1	28

28	TS 5.6.7.2	29
29	TS 5.6.7.3	30
30	TS 5.6.8.1	31
31	TS 5.6.8.2	32
32	TS 5.6.8.3	33
33	TS 5.6.8.4	34
34	TS 5.6.8.5	34
35	TS 5.6.8.6	35
36	TS 5.6.9.1	36
37	TS 5.6.9.2	37
38	TS 5.6.9.3	38
39	TS 5.6.10.1	39
40	TS 5.6.10.2	40
41	TS 5.6.10.3	41

42	TS 5.6.11.1	42
43	TS 5.6.12.1	43
44	TS 5.6.13.1	43
45	TS 5.6.14.1	44
46	TS 5.6.15.1	45
47	TS 5.6.16.1	46
48	TS 5.6.17.1	47
49	TS 5.6.18.1	47
50	TS 5.6.19.1	48
51	TS 5.6.20.1	49
52	TS 5.6.21.1	49
53	TS 5.6.22.1	50
54	TS 5.6.23.1	51

1 TS 5.6.1.1

TS 5.6.1.1

Samhita Paata

हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासु जातः कश्यपो यास्विन्द्रः । अग्निं॑ या गर्भं॑ दधिरे विरूपास्ता
 न आपः शः॑ स्योना भवन्तु ॥ यासां॑ राजा वरुणो याति मद्ध्ये॑ सत्यानृते अवपश्यन् जनानां
 । मधुश्चुतः शुचयो याः पावकास्ता न आपः शः॑ स्योना भवन्तु ॥ यासां॑ देवा दिवि कृण्वन्ति
 भक्षं॑ या अन्तरिक्षे बहुधा भवन्ति । याः पृथिवीं॑ पयसोन्दन्ति - []

Pada Paata

हिरण्यवर्णा इति हिरण्य - वर्णाः । शुचयः । पावकाः । यासु । जातः । कश्यपः । यासु ।
 इन्द्रः ॥ अग्निम् । याः । गर्भम् । दधिरे । विरूपा इति वि - रूपाः । ताः । नः । आपः
 । शम् । स्योनाः । भवन्तु ॥ यासाम् । राजा । वरुणः । याति । मद्ध्ये । सत्यानृते इति
 सत्य - अनृते । अवपश्यन्नित्यव - पश्यन् । जनानाम् ॥ मधुश्चुत इति मधु - चुतः । शुचयः
 । याः । पावकाः । ताः । नः । आपः । शम् । स्योनाः । भवन्तु ॥ यासाम् । देवाः
 । दिवि । कृण्वन्ति । भक्षम् । याः । अन्तरिक्षे । बहुधेति बहु - धा । भवन्ति ॥ याः ।
 पृथिवीम् । पयसा । उन्दन्ति ।

2 TS 5.6.1.2

TS 5.6.1.2

Samhita Paata

शुक्रास्ता न आपः शः स्योना भवन्तु ॥ शिवेन मा चक्षुषा पश्यताऽऽपः शिवया तनुवोपे
स्पृशत त्वचं मे । सर्वाः अग्नीः रप्सुषदो हुवे वो मयि वर्चो बलमोजो नि धत्त ॥ यददः सं
प्रयतीरहा वनदताहते । तस्मादा नद्यो नाम स्थ ता वो नामानि सिन्धवः ॥ यत् प्रेषिता वरुणेन
ताः शीभः समवल्गत ।

Pada Paata

शुक्राः । ताः । नः । आपः । शम् । स्योनाः । भवन्तु ॥ शिवेन । मा । चक्षुषा ।
पश्यत । आपः । शिवया । तनुवा । उपेति । स्पृशत । त्वचम् । मे ॥ सर्वान् । अग्नीन्
। अप्सुषद इत्यप्सु - सदः । हुवे । वः । मयि । वर्चः । बलम् । ओजः । नीति । धत्त
॥ यत् । अदः । सप्रयतीरिति सं - प्रयतीः । अहौ । अनदत । हते ॥ तस्मात् । एति ।
नद्यः । नाम । स्थ । ता । वः । नामानि । सिन्धवः ॥ यत् । प्रेषिता इति प्र - इषिताः
। वरुणेन । ताः । शीभम् । समवल्गतेति सं - अवल्गत ॥

3 TS 5.6.1.3

TS 5.6.1.3

Samhita Paata

तदा॑मो-दिन्द्रो॑ वो य॒ती-स्तस्मा॑-दापो॑ अ॒नु स्थ॑न ॥ अ॒प॒का॒मः॑ स्य॒न्द॑मा॒ना अ॒वी॒वर॑त वो हि॒कं
। इन्द्रो॑ वः शक्ति॑भि दे॒वी-स्तस्मा॑द्-वा॒र्णाम॑ वो हि॒तं ॥ ए॒को दे॒वो अ॒प्य॑तिष्ठ॒थ स्य॒न्द॑मा॒ना यथा॑ व॒शं
। उ॒दा॒निषु॑-म॒हीरि॑ति॒ तस्मा॑-दु॒दुक्-मु॑च्यते ॥ आ॒पो भ॒द्रा घृ॒तमि॑दाप॒ आसु॑र॒ग्री-षोमौ॑ बिभ्र॒त्याप॑ इत्
ताः । ती॒व्रो रसो॑ मधु॒पृचा॑ - []

Pada Paata

तत् । आ॒मोत् । इन्द्रः॑ । वः । य॒तीः । तस्मा॑त् । आपः॑ । अ॒न्वि॑ति । स्थ॒न ॥ अ॒प॒का॒म-
मि॒त्य॑प - का॒मम् । स्य॒न्द॑मा॒नाः । अ॒वी॒वर॑त । वः । हि॒कम् ॥ इन्द्रः॑ । वः । शक्ति॑भि॒रिति॑
शक्ति॑-भिः । दे॒वीः । तस्मा॑त् । वाः । नाम॑ । वः । हि॒तम् ॥ ए॒कः । दे॒वः । अ॒पी॑ति ।
अ॒ति॒ष्ठत् । स्य॒न्द॑मा॒नाः । य॒था॒व॒शमि॑ति॒ यथा॑ - व॒शम् ॥ उ॒दि॑ति । आ॒नि॒षुः । म॒हीः । इति॑ ।
तस्मा॑त् । उ॒दुक् । उ॒च्य॑ते ॥ आपः॑ । भ॒द्राः । घृ॒तम् । इत् । आपः॑ । आ॒सुः । अ॒ग्री॒षोम॑-
वि॒त्य॒ग्री - सोमौ॑ । बिभ्र॒ति । आपः॑ । इत् । ताः ॥ ती॒व्रः । रसः॑ । म॒धु॒पृचा॑मि॒ति मधु॑-पृचा॑म् ।

4 TS 5.6.1.4

TS 5.6.1.4

Samhita Paata

-मरं॒गुम॑ आ मा॑ प्रा॒णेन॑ स॒ह वर्च॑सा ग॒न् ॥ आदि॑त् प॒श्याम्यु॑त् वा॑ शृ॒णोम्या॑ मा॒ घोषो॑ गच्छति॒
वाङ्॑ आसां । मन्ये॑ भेजा॒नो अ॒मृत॑स्य॒ तर्हि॑ हि॒र॒ण्यव॑र्णा॒ अतृ॑पं॒ यदा॑ वः ॥ आपो॑ हि॒ ष्ठा म॑यो॒
भुव॑स्ता न॒ ऊ॒र्जे द॑धात॒न । म॒हे र॒णाय॑ चक्ष॑से ॥ यो वः॑ शि॒वत॑मो॒ रस॑स्तस्य॒ भाज॑यते॒ह नः॑
। उ॒श॒तीरि॑व मा॒तरः॑ () ॥ तस्मा॑ अरं॒ गमा॑म वो॒ यस्य॑ क्षया॒य जि॒न्वथ॑ । आपो॑ ज॒नय॑था च नः ॥

Pada Paata

अ॒र॒ङ्गुम॑ इत्य॒रं - गु॒मः । एति॑ । मा॒ । प्रा॒णेनेति॑ प्र - अ॒नेन॑ । स॒ह । वर्च॑सा । ग॒न् ॥ आत्
। इत् । प॒श्यामि॑ । उ॒त् । वा॒ । शृ॒णोमि॑ । एति॑ । मा॒ । घोषः॑ । ग॒च्छति॑ । वाक् । नः॑
। आ॒साम् ॥ मन्ये॑ । भेजा॒नः । अ॒मृत॑स्य । तर्हि॑ । हि॒र॒ण्यव॑र्णा॒ इति॑ हि॒र॒ण्य - वर्णाः॑ ।
अतृ॑पम् । य॒दा । वः ॥ आपः॑ । हि । स्थ । म॒योभुव॑ इति॑ मयः - भुवः॑ । ताः । नः॑ ।
ऊ॒र्जे । द॒धात॑न् ॥ म॒हे । र॒णाय॑ । चक्ष॑से ॥ यः । वः । शि॒वत॑म् इति॑ शि॒व - त॒मः ।
रसः॑ । तस्य॑ । भा॒जय॑त् । इ॒ह । नः॑ ॥ उ॒श॒तीः । इ॒व । मा॒तरः॑ () ॥ तस्मै॑ । अर॑म्
। गु॒मा॒म् । वः । यस्य॑ । क्षया॒य । जि॒न्वथ॑ ॥ आपः॑ । ज॒नय॑थ । च॒ । नः॑ ॥ दि॒वि ।
श्रय॑स्व । अ॒न्तरि॑क्षे । य॒तस्व॑ । पृ॒थि॒व्या । समि॑ति । भ॒व । ब्र॒ह्मव॑र्चसमि॑ति ब्रह्म - वर्च॑सम्
। अ॒सि । ब्र॒ह्मव॑र्चसायेति॑ ब्रह्म - वर्च॑साय॑ । त्वा॒ ॥

5 TS 5.6.2.1

TS 5.6.2.1

Samhita Paata

अ॒पां ग्रहा॑न् गृ॒ह्णात्ये॑तद्वाव रा॒ज॒सूयं॑ यदे॒ते ग्रहाः॑ स॒वो ऽग्नि॑र्वरुणस॒वो रा॒ज॒सूयं॑-म॒ग्निस॒व-श्चित्य॑स्ताभ्या॒-
मेव सू॒यते॑ऽथो उ॒भावे॑व लो॒काव॑भि ज॒यति॑ यश्च॑ रा॒ज॒सूये॑नेजा॒नस्य॑ यश्चो॑ऽग्नि॒चित् आपो॑ भव॒न्त्यापो॑ वा
अ॒ग्नेर्भ्रातृ॑व्या यदु॒पो ऽग्नेर॑धस्ता॒दुप॑ दधा॒ति भ्रातृ॑व्याभिभू॒त्यै भव॑त्या॒त्मना॑ परा॑ऽस्य॒ भ्रातृ॑व्यो भव॒त्यमृतं॑
- []

Pada Paata

अ॒पाम् । ग्रहा॑न् । गृ॒ह्णाति॑ । ए॒तत् । वाव । रा॒ज॒सूय॑मिति॑ राज - सू॒यम् । यत् । ए॒ते
। ग्रहाः॑ । स॒वः । अ॒ग्निः । व॒रुण॑स॒व इति॑ वरुण - स॒वः । रा॒ज॒सूय॑मिति॑ राज - सू॒यम्
। अ॒ग्निस॒व इत्य॑ग्नि - स॒वः । चि॒त्यः । ताभ्या॑म् । ए॒व । सू॒यते॑ । अथो॒ इति॑ । उ॒भौ ।
ए॒व । लो॒कौ । अ॒भीति॑ । ज॒यति॑ । यः । च । रा॒ज॒सूये॑नेति॑ राज - सू॒येन॑ । ई॒जा॒नस्य॑
। यः । च । अ॒ग्नि॒चित् इत्य॑ग्नि-चितः । आपः॑ । भ॒वन्ति॑ । आपः॑ । वै । अ॒ग्नेः ।
भ्रातृ॑व्याः । यत् । अ॒पः । अ॒ग्नेः । अ॒धस्ता॑त् । उ॒प॒दधा॑तीत्यु॒प - दधा॑ति । भ्रातृ॑व्याभिभू॒त्या
इति॑ भ्रातृ॑व्य - अ॒भिभू॒त्यै । भव॑ति । आ॒त्मना॑ । परेति॑ । अ॒स्य । भ्रातृ॑व्यः । भ॒वति॑ । अ॒मृत॑म् ।

6 TS 5.6.2.2

TS 5.6.2.2

Samhita Paata

ॐ॒वा आप॑स्तस्मा॑-दुद्भिर॑व॒तान्त॑-म॒भि षिञ्च॑न्ति॒ नाऽऽ*र्ति॑माच्छ॑ति॒ सर्व॑मायु॑रेति॒ यस्यै॑ता उ॒पधी॑यन्ते॒ य
उ॒ चैना॑ ए॒वं वेदा॑न्नं॒ वा आपः॑ प॒शव॑ आपोऽन्नं॑ प॒शवोऽन्ना॑दः प॒शुमान् भ॑वति॒ यस्यै॑ता उ॒पधी॑यन्ते॒ य
उ॒ चैना॑ ए॒वं वेदु॑ द्वा॒दश॑ भवन्ति॒ द्वा॒दश॑ मा॒साः॑ स॒व॒त्स॒रः॑ स॒व॒त्स॒रेणै॑वास्मा॒ - []

Pada Paata

वै । आपः । तस्मात् । अ॒द्भिरि॑त्य॒त्-भिः । अ॒व॒तान्त॑मित्य॒व॒-ता॒न्तम् । अ॒भी॒ति॑ । सिञ्च॑न्ति ।
न । आ॒र्ति॑म् । ए॒ति॑ । ऋ॒च्छ॑ति॒ । सर्व॑म् । आ॒युः । ए॒ति॑ । य॒स्य॑ । ए॒ताः । उ॒प॒धी॑यन्त॒ इत्यु॑प॒
- धी॑यन्ते॒ । यः । उ॒ । च॒ । ए॒नाः । ए॒वम् । वेद॑ । अ॒न्नम् । वै । आपः । प॒शवः॑ । आपः
। अ॒न्नम् । प॒शवः॑ । अ॒न्ना॑द इत्य॒न्न - अ॒दः । प॒शुमा॑निति॒ पशु॑ - मान् । भ॒वति॑ । य॒स्य॑ ।
ए॒ताः । उ॒प॒धी॑यन्त॒ इत्यु॑प॒-धी॑यन्ते॒ । यः । उ॒ । च॒ । ए॒नाः । ए॒वम् । वेद॑ । द्वा॒दश॑ । भ॒वन्ति॑
। द्वा॒दश॑ । मा॒साः॑ । स॒व॒त्स॒र इति॑ सं - व॒त्स॒रः । स॒व॒त्स॒रेणेति॑ सं - व॒त्स॒रेण॑ । ए॒व । अ॒स्मै ।

7 TS 5.6.2.3

TS 5.6.2.3

Samhita Paata

अन्नमव॑ रुन्धे॒ पात्राणि॑ भवन्ति॒ पात्रे॑ वा अन्नमद्यते॒ सयोन्ये॑वान्नमव॑ रुन्ध॒ आ द्वा॑द॒शात् पुरु॑षा॒दन्न-
म॒त्त्यथो॑ पात्रा॒न्न छि॑द्यते॒ यस्यै॑ता उ॒पधी॑यन्ते॒ य उ॑ चै॒ना ए॒वं वेद॑ कु॒भाश्च॑ कु॒भीश्च॑ मिथु॒नानि॑ भवन्ति
मिथु॒नस्य॑ प्रजा॑त्यै प्र प्र॒जया॑ प॒शुभि॑र्मिथु॒नैर्जा॑यते॒ यस्यै॑ता उ॒पधी॑यन्ते॒ य उ॑ - []

Pada Paata

अन्न॑म् । अवे॑ति । रुन्धे॒ । पात्रा॑णि । भ॒वन्ति॒ । पात्रे॑ । वै । अन्न॑म् । अ॒द्यते॒ । सयो॑नीति
स - यो॒नि । ए॒व । अन्न॑म् । अवे॑ति । रुन्धे॒ । ए॒ति । द्वा॑द॒शात् । पुरु॑षात् । अन्न॑म् ।
अ॒त्ति । अथो॑ इति॒ । पात्रा॑त् । न । छि॑द्यते॒ । यस्य॑ । ए॒ताः । उ॒पधी॑यन्त॒ इत्यु॑प॒धीयन्ते॑
। यः । उ॒ । च॒ । ए॒नाः । ए॒वम् । वेद॑ । कु॒भाः । च॒ । कु॒भीः । च॒ । मि॒थुना॑नि ।
भ॒वन्ति॒ । मि॒थुन॑स्य॒ । प्रजा॑त्या॒ इति॒ प्र - जा॑त्यै । प्रेति॑ । प्र॒जये॑ति प्र - जया॑ । प॒शुभि॑रि॒-
ति॑ प॒शु - भिः । मि॒थुनैः । जा॑यते॒ । यस्य॑ । ए॒ताः । उ॒पधी॑यन्त॒ इत्यु॑प॒धीयन्ते॑ । यः । उ॒ ।

8 TS 5.6.2.4

TS 5.6.2.4

Samhita Paata

चै॒ना ए॒वं वेद॑ शु॒ग्वा अ॒ग्निः सोऽ॒द्भ्यु॑यज॑मानं प्र॒जाः शु॒चाऽर्प॑यति॒ यदु॑प उ॒प॒दधा॑ति शुच॑मे॒वास्य॑
शम॑यति॒ नाऽऽ॒र्तिमा॑च्छत्य॒द्भ्यु॑यज॑मानः॒ शाम्य॑न्ति प्र॒जा यत्रै॑ता उ॒पधी॑यन्ते॒ ऽपां॑ वा ए॒तानि॑
हृद॑यानि॒ यदे॑ता आ॒पो यदे॑ता अ॒प उ॒प॒दधा॑ति दि॒व्याभि॑रे॒वैनाः॒ सः सृ॑जति॒ वरू॑षुकः॒ पर्जन्यो॑ - []

Pada Paata

च । ए॒नाः । ए॒वम् । वे॒द । शु॒क् । वै । अ॒ग्निः । सः । अ॒द्भ्यु॒म् । यज॑मानम् । प्र॒जा
 इति॑ प्र - जाः । शु॒चा । अ॒र्पय॑ति । यत् । अ॒पः । उ॒प॒दधा॑तीत्यु॒प - दधा॑ति । शु॒चम्
 । ए॒व । अ॒स्य । श॒मय॑ति । न । आ॒र्तिम् । ए॒ति । ऋ॒च्छति॑ । अ॒द्भ्युः । न । यज॑-
 मानः । शा॒म्यन्ति॑ । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । यत्र॑ । ए॒ताः । उ॒प॒धी॒यन्त॑ इत्यु॒प - धी॒यन्ते॑ ।
 अ॒पाम् । वै । ए॒तानि॑ । हृद॑यानि । यत् । ए॒ताः । आ॒पः । यत् । ए॒ताः । अ॒पः । उ॒-
 प॒दधा॑तीत्यु॒प - दधा॑ति । दि॒व्याभिः॑ । ए॒व । ए॒नाः । स॒मिति॑ । सृ॒जति॑ । व॒र॒षु॒कः । प॒र्जन्यः॑ ।

9 TS 5.6.2.5**TS 5.6.2.5****Samhita Paata**

भवति॑ यो वा ए॒तासा॑मा॒यत॑नं कृ॒ष्टिं वे॒दाऽऽ*य॑त॑नवान् भवति॑ कल्प॑ते ऽस्मा अनु॑सी॒तमु॑प॑ दधा॒त्येत॑द्वा
 आ॑सा॒माय॑त॑नमे॒षा कृ॒ष्टिर्य॑ एवं वे॒दाऽऽ*य॑त॑नवान् भवति॑ कल्प॑तेऽस्मै द्व॒द्वंम॒न्या उ॑प॑ दधा॒ति च॑त॑-
 स्रो म॒द्ध्ये धृ॒त्या अ॒न्नं वा इ॒ष्टंका॑ ए॒तत् खलु॑ वै सा॒क्षाद॒न्नं य॑देष च॒रुर्य॑दे॒तं च॒रुमु॑प॑ दधा॒ति सा॒क्षा - []

Pada Paata

भ॒वति॑ । यः । वै । ए॒तासा॑म् । आ॒यत॑न॒मित्या॑ - य॑त॑नम् । कृ॒ष्टिम् । वे॒द । आ॒यत॑न॒वानि॑-
 त्या॒यत॑न - वा॒न् । भ॒वति॑ । कल्प॑ते । अ॒स्मै । अ॒नुसी॑त॒मित्य॑नु - सी॒तम् । उ॒पेति॑ । द॒धाति॑

। ए॒तत् । वै । आ॒साम् । आ॒य॒त॒न॒मि॒त्या॑ - य॒त॒न॒म् । ए॒षा । कृ॒षिः॑ । यः । ए॒वम् । वे॒द॑
 । आ॒य॒त॒न॒वा॒नि॒त्या॒य॒त॒न॒ - वा॒न् । भ॒व॒ति॑ । क॒ल्प॑न्ते । अ॒स्मै । दृ॒ढं॑मि॒ति॒ द्वं - द्व॒म् । अ॒न्याः
 । उ॒पे॒ति॑ । दु॒धा॒ति॑ । च॒त॒स्रः॑ । म॒द्भ्ये॑ । धृ॒त्यै॑ । अ॒न्नम् । वै । इ॒ष्ट॒काः॑ । ए॒तत् । ख॒लु॑
 । वै । सा॒क्षा॒दि॒ति॑ स-अ॒क्षात् । अ॒न्नम् । यत् । ए॒षः । च॒रुः॑ । यत् । ए॒तम् । च॒रुम् ।
 उ॒प॒द॒धा॒ती॒त्यु॒प॒ - द॒धा॒ति॑ । सा॒क्षा॒दि॒ति॑ स - अ॒क्षात् ।

10 TS 5.6.2.6

TS 5.6.2.6

Samhita Paata

दे॒वा॒स्मा॒ अ॒न्न॒म॒व॑ रु॒न्धे॑ म॒द्भ्य॑त उ॒प॑ द॒धा॒ति॑ म॒द्भ्य॑त ए॒वा॒स्मा॒ अ॒न्नं॑ द॒धा॒ति॑ त॒स्मा॑न् म॒द्भ्य॑तोऽ॒न्न॑म॒द्य॑ते
 बा॒र॒ह॒स्प॒त्यो॑ भ॒व॒ति॑ ब्र॒ह्म॒ वै दे॒वानां॑ बृ॒ह॒स्प॒ति॒-ब्र॒ह्म॑णै॒वा॒स्मा॒ अ॒न्न॒म॒व॑ रु॒न्धे॑ ब्र॒ह्म॒व॒र्च॑स॒म॒सि॑ ब्र॒ह्म॒व॒र्च॑सा॒य॒
 त्वे॒त्या॒ह॑ ते॒ज॒स्वी॑ ब्र॒ह्म॒व॒र्च॑सी भ॒व॒ति॑ य॒स्यै॑ष उ॒प॒धी॑य॒ते॒ य उ॑ चै॒नमे॒वं वे॒द॑ ॥

Pada Paata

ए॒व । अ॒स्मै । अ॒न्नम् । अ॒वे॒ति॑ । रु॒न्धे॑ । म॒द्भ्य॑तः । उ॒पे॒ति॑ । दु॒धा॒ति॑ । म॒द्भ्य॑तः । ए॒व ।
 अ॒स्मै । अ॒न्नम् । दु॒धा॒ति॑ । त॒स्मा॑त् । म॒द्भ्य॑तः । अ॒न्नम् । अ॒द्य॑ते । बा॒र॒ह॒स्प॒त्यः॑ । भ॒व॒ति॑
 । ब्र॒ह्म॑ । वै । दे॒वाना॑म् । बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ । ब्र॒ह्म॑णा । ए॒व । अ॒स्मै । अ॒न्नम् । अ॒वे॒ति॑ । रु॒न्धे॑
 । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॑स॒मि॒ति॑ ब्र॒ह्म - व॒र्च॑सम् । अ॒सि॑ । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॑सा॒ये॒ति॑ ब्र॒ह्म - व॒र्च॑सा॒य॑ । त्वा॒ । इ॒ति॑ ।
 आ॒ह॒ । ते॒ज॒स्वी॑ । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॑सी॒ति॑ ब्र॒ह्म - व॒र्च॑सी । भ॒व॒ति॑ । य॒स्य॑ । ए॒षः । उ॒प॒धी॑य॒त॒ इ॒त्यु॒प॒ -
 धी॑य॒ते॒ । यः । उ॒ । च॒ । ए॒न॒म् । ए॒वम् । वे॒द॑ ॥

11 TS 5.6.3.1

TS 5.6.3.1

Samhita Paata

भूतेष्टका उपं दधात्यत्रात्र वै मृत्युर्जायते यत्रयत्रैव मृत्युर्जायते तत एवैनमव यजते तस्मादग्नि-
चिथ् सर्वमायुरेति सर्वे ह्यस्य मृत्यवो ऽवैष्टास्तस्मा-दग्निचिन्ना-भिचरित्वै प्रत्यगेन-मभिचारः स्तृणुते
सूयते वा एष योऽग्निं चिनुते देवसुवामेतानि हवींषि भवन्त्येतावन्तो वै देवानां सृवास्त एवा - []

Pada Paata

भूतेष्टका इति भूत - इष्टकाः । उपेति । दधाति । अत्रात्रेत्यत्र-अत्र । वै । मृत्युः । जायते
। यत्रयत्रेति यत्र-यत्र । एव । मृत्युः । जायते । ततः । एव । एनम् । अवेति । यजते
। तस्मात् । अग्निचिदित्यग्नि - चित् । सर्वम् । आयुः । एति । सर्वे । हि । अस्य ।
मृत्यवः । अवैष्टा इत्यव - इष्टाः । तस्मात् । अग्निचिदित्यग्नि - चित् । न । अभिचरित्वा
इत्यभि-चरित्वै । प्रत्यक् । एनम् । अभिचार इत्यभि - चारः । स्तृणुते । सूयते । वै ।
एषः । यः । अग्निम् । चिनुते । देवसुवामिति देव - सुवाम् । एतानि । हवींषि । भवन्ति
। एतावन्तः । वै । देवानाम् । सृवाः । ते । एव ।

12 TS 5.6.3.2

TS 5.6.3.2

Samhita Paata

-स्मै॑ स॒वान् प्र यच्छ॑न्ति॒ त ए॑न॒ः सु॒वन्ते स॒वोऽग्निर्व॑रुणस॒वो रा॑ज॒सूयं॑ ब्रह्मस॒वश्चित्यो॑ दे॒वस्य॑ त्वा
सवि॒तुः प्र॑स॒व इत्या॑ह सवि॒तृप्र॑सूत ए॒वैनं॑ ब्रह्म॑णा दे॒वता॑भि॒रभि॑ षिञ्च॒त्यन्न॑-स्यान्नस्या॒भि षिञ्च॒त्यन्न॑-
स्यान्नस्या-वरु॑द्धयै पुरस्ता॑त् प्र॒त्यञ्च॑म॒भि षिञ्च॑ति पुरस्ता॑द्धि प्र॒तीची॑-न॒मन्न॑म॒द्यते॑ शी॒र॒षतो॑ऽभि षिञ्चति
शी॒र॒षतो॑ ह्यन्न॑म॒द्यत॑ आ मुखा॑द॒न्वव॑सावयति - []

Pada Paata

अ॒स्मै । स॒वान् । प्रेति॑ । य॒च्छन्ति॑ । ते । ए॒नम् । सु॒वन्ते । स॒वः । अ॒ग्निः । व॒रुण॑स॒व
इति॑ वरुण - स॒वः । रा॒ज॒सूय॑मिति॑ राज - सू॒यम् । ब्रह्म॑स॒व इति॑ ब्रह्म-स॒वः । चि॒त्यः । दे॒वस्य॑
। त्वा । स॒वि॒तुः । प्र॑स॒व इति॑ प्र - स॒वे । इति॑ । आ॒ह । स॒वि॒तृप्र॑सूत इति॑ सवि॒तृ-प्र॑सूतः ।
ए॒व । ए॒नम् । ब्रह्म॑णा । दे॒वता॑भिः । अ॒भीति॑ । सिञ्च॑ति । अन्न॑स्यान्न॒स्येत्यन्न॑स्य - अ॒न्नस्य॑ ।
अ॒भीति॑ । सिञ्च॑ति । अन्न॑स्यान्न॒स्येत्यन्न॑स्य - अ॒न्नस्य॑ । अवरु॑द्धया॒ इत्यव॑ - रु॒द्धयै॑ । पुरस्ता॑त्
। प्र॒त्यञ्च॑म् । अ॒भीति॑ । सिञ्च॑ति । पुरस्ता॑त् । हि । प्र॒तीची॑नम् । अन्न॑म् । अ॒द्यते॑ ।
शी॒र॒षतः॑ । अ॒भीति॑ । सिञ्च॑ति । शी॒र॒षतः॑ । हि । अन्न॑म् । अ॒द्यते॑ । एति॑ । मुखा॑त् ।
अ॒न्वव॑सावयतीत्य॑नु - अव॑सावयति ।

13 TS 5.6.3.3

TS 5.6.3.3

Samhita Paata

मुख॑त ए॒वास्मा॑ अ॒न्नाद्यं॑ द॒धात्य॑ग्नेस्त्वा॒ साम्रा॑ज्येना॒भि षिञ्चा॑मीत्या॒हैष वा॑ अ॒ग्नेः सु॒वस्तेनै॒वैन॑म॒भि षिञ्च॑ति॒ बृह॑स्पते॒स्त्वा साम्रा॑ज्येना॒भि षिञ्चा॑मीत्या॒ह ब्र॒ह्म वै दे॒वानां॑ बृह॑स्पति॒र्ब्रह्म॑णै॒वैन॑म॒भि षिञ्च॑तीन्द्र॑स्य॒ त्वा साम्रा॑ज्येना॒भि षिञ्चा॑मीत्या॒हेन्द्रि॒यमे॒वास्मि॑न्नु॒परि॑ष्ठाद् द॒धात्ये॒ त - []

Pada Paata

मुख॑तः । ए॒व । अ॒स्मै । अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न -अ॒द्यम् । द॒धाति॑ । अ॒ग्नेः । त्वा॒ । साम्रा॑ज्येनेति॒ सां - रा॒ज्येन॑ । अ॒भीति॑ । सिञ्चा॑मि । इति॑ । आ॒ह । ए॒षः । वै । अ॒ग्नेः । सु॒वः । तेन॑ । ए॒व । ए॒नम् । अ॒भीति॑ । सिञ्च॑ति । बृह॑स्पतेः । त्वा॒ । साम्रा॑ज्येनेति॒ सां-रा॒ज्येन॑ । अ॒भीति॑ । सिञ्चा॑मि । इति॑ । आ॒ह । ब्र॒ह्म । वै । दे॒वाना॑म् । बृह॑स्पतिः । ब्रह्म॑णा । ए॒व । ए॒नम् । अ॒भीति॑ । सिञ्च॑ति । इन्द्र॑स्य । त्वा॒ । साम्रा॑ज्येनेति॒ सां - रा॒ज्येन॑ । अ॒भीति॑ । सिञ्चा॑मि । इति॑ । आ॒ह । इन्द्रि॒यम् । ए॒व । अ॒स्मिन् । उ॒परि॑ष्ठात् । द॒धाति॑ । ए॒तत् ।

14 TS 5.6.3.4

TS 5.6.3.4

Samhita Paata

-द्वै राजसूयस्य रूपं य एवं विद्वानग्निं चिनुत उभावेव लोकावभि जयति यश्च राजसूयेनेजानस्य यश्चाग्निचित इन्द्रस्य सुषुवाणस्य दशधेन्द्रियं वीर्यं पराऽपतत् तद्देवाः सौत्रामण्या समभरन्थ सूयते वा एष योऽग्निं चिनुतेऽग्निं चित्वा सौत्रामण्या यजेतेन्द्रियमेव वीर्यं सभृत्याऽऽत्मन् धत्ते ॥

Pada Paata

वै । राजसूयस्येति राज - सूयस्य । रूपम् । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । उभौ । एव । लोकौ । अभीति । जयति । यः । च । राजसूयेनेति राज - सूयेन । ईजानस्य । यः । च । अग्निचित इत्यग्नि - चितः । इन्द्रस्य । सुषुवाणस्य । दशधे-
ति दश - धा । इन्द्रियम् । वीर्यम् । परेति । अपतत् । तत् । देवाः । सौत्रामण्या ।
समिति । अभरन् । सूयते । वै । एषः । यः । अग्निम् । चिनुते । अग्निम् । चित्वा ।
सौत्रामण्या । यजेत । इन्द्रियम् । एव । वीर्यम् । सभृत्येति सं - भृत्यं । आत्मन् । धत्ते ॥

15 TS 5.6.4.1

TS 5.6.4.1

Samhita Paata

सजूरब्दोऽयावभिः सजूरूषा अरुणीभिः सजूः सूर्य एतंशेन सजोषावश्विना दशसोभिः सजूरग्निर्वैश्वानर इडाभिर्घृतेन स्वाहा संवत्सरो वा अब्दो मासा अयावा उषा अरुणी सूर्य एतंश इमे अश्विना संवत्सरोऽग्निर्वैश्वानरः पशव इडा पशवो घृतं संवत्सरं पशवोऽनु प्र जायन्ते संवत्सरेणैवास्मै पशून् प्रजनयति दर्भस्तम्बे जुहोति य - []

Pada Paata

स॒जूरि॑ति॒ स - जूः । अ॒ब्दः । अ॒या॒व॒भि॒रि॒त्य॒या॒व - भिः । स॒जूरि॑ति॒ स - जूः । उ॒षाः ।
 अ॒रु॒णी॒भिः । स॒जूरि॑ति॒ स - जूः । सूर्यः । ए॒त॒शे॒न । स॒जोषा॑वि॒ति॒ स - जोषौ । अ॒श्वि॒ना ।
 द॒श॒सो॒भि॒रि॒ति॒ द॒श॒सः - भिः । स॒जूरि॑ति॒ स-जूः । अ॒ग्निः । वै॒श्वान॒रः । इ॒डा॒भिः । घृ॒तेन॑ ।
 स्वाहा॑ । स॒व॒त्स॒र इति॑ सं-व॒त्स॒रः । वै । अ॒ब्दः । मा॒साः । अ॒या॒वाः । उ॒षाः । अ॒रु॒णी ।
 सूर्यः । ए॒त॒शः । इ॒मे इति॑ । अ॒श्वि॒ना । स॒व॒त्स॒र इति॑ सं - व॒त्स॒रः । अ॒ग्निः । वै॒श्वान॒रः ।
 प॒श॒वः । इ॒डा । प॒श॒वः । घृ॒तम् । स॒व॒त्स॒रमि॒ति॒ सं - व॒त्स॒रम् । प॒श॒वः । अ॒नु । प्रेति॑ ।
 जा॒य॒न्ते । स॒व॒त्स॒रेणे॑ति॒ सं - व॒त्स॒रेण॑ । ए॒व । अ॒स्मै । प॒शून् । प्रेति॑ । ज॒न॒य॒ति । दु॒र्भ॒स्त॒बं
 इति॑ दर्भ - स्त॒बे । जु॒होति॑ । यत् ।

16 TS 5.6.4.2**TS 5.6.4.2****Samhita Paata**

-द्वा अ॒स्या अ॒मृतं॑ यद्-वी॒र्यं॑ तद्-दु॒र्भा॒स्तस्मि॑न् जु॒होति॑ प्रै॒व जा॑यते ऽन्ना॒दो भ॑वति॒ यस्यै॒वं जु॒ह्व॑त्ये॒ता
 वै दे॒वता॑ अ॒ग्नेः पु॒रस्ता॑द्वा॒गास्ता॑ ए॒व प्री॑णा॒त्यथो॑ चक्षु॒रेवा॒ग्नेः पु॒रस्ता॑त् प्र॒ति द॑धा॒त्यन॑न्धो भवति॒ य
 एवं॑ वे॒दाऽऽ*पो॑ वा इ॒दम॒ग्ने स॒लिल॑मा॒सीथ॑ स प्र॒जाप॑तिः पुष्कर॒पुर्णे॑ वा॒तो भू॒तोऽले॑लाय॒थ सः - []

Pada Paata

वै । अ॒स्याः । अ॒मृत॑म् । यत् । वी॒र्य॑म् । तत् । दु॒र्भाः । तस्मि॑न् । जु॒होति॑ । प्रेति॑ ।
 ए॒व । जा॒यते॑ । अ॒न्नाद॑ इत्य॑न्न - अ॒दः । भ॒वति॑ । यस्य॑ । ए॒वम् । जु॒हति॑ । ए॒ताः ।
 वै । दे॒वताः॑ । अ॒ग्नेः । पु॒रस्ता॑द्भागा इति॑ पु॒रस्ता॑त् - भा॒गाः । ताः । ए॒व । प्री॒णाति॑ ।
 अथो॑ इति॑ । चक्षुः॑ । ए॒व । अ॒ग्नेः । पु॒रस्ता॑त् । प्रतीति॑ । दु॒धाति॑ । अ॒नन्धः॑ । भ॒वति॑
 । यः । ए॒वम् । वेद॑ । आपः॑ । वै । इ॒दम् । अ॒ग्रे । स॒लिल॑म् । आ॒सीत् । सः ।
 प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । पु॒ष्कर॑प॒र्ण इति॑ पु॒ष्कर॑ - प॒र्णे । वातः॑ । भू॒तः । अ॒लेला॑यत् । सः ।

17 TS 5.6.4.3

TS 5.6.4.3

Samhita Paata

प्र॑तिष्ठां नाऽवि॑न्दत् स ए॒तदु॑पां कु॒लाय॑मपश्यत् तस्मि॑न्नाग्निम॑चिनुत् तद्वि॒यम॑भवत् ततो॑ वै स प्रत्य॑तिष्ठ-
 द्यां पु॒रस्ता॑दु॒पा-द॑धात् तच्छि॒रो ऽभ॑वत् सा प्राची॑ दि॒ग्यां दक्षि॑णत् उ॒पाद॑धात् स दक्षि॑णः प॒क्षोऽभ॑वत्
 सा दक्षि॑णा दि॒ग्यां प॒श्चा-दु॒पाद॑धात् तत् पु॒च्छम॑भवत् सा प्र॒तीची॑ दि॒ग्यामु॑त्तरत् उ॒पाद॑धात् - []

Pada Paata

प्र॑तिष्ठामिति॑ प्रति - स्था॒म् । न । अ॒वि॒न्दत् । सः । ए॒तत् । अ॒पाम् । कु॒लाय॑म् । अ॒पश्य॑त्
 । तस्मि॑न् । अ॒ग्निम् । अ॒चि॒नुत् । तत् । इ॒यम् । अ॒भव॑त् । ततः॑ । वै । सः । प्रतीति॑ ।
 अ॒तिष्ठ॑त् । याम् । पु॒रस्ता॑त् । उ॒पाद॑धा॒दित्यु॑प - अ॒द॑धात् । तत् । शि॒रः । अ॒भव॑त् । सा ।

प्राचीं । दिक् । याम् । दक्षिणतः । उपादधादित्युप - अदधात् । सः । दक्षिणः । पक्षः ।
 अभवत् । सा । दक्षिणा । दिक् । याम् । पश्चात् । उपादधादित्युप-अदधात् । तत् । पुच्छम् ।
 अभवत् । सा । प्रतीची । दिक् । याम् । उत्तरत इत्युत् - तरतः । उपादधादित्युप - अदधात् ।

18 TS 5.6.4.4

TS 5.6.4.4

Samhita Paata

स उत्तरः पक्षोऽभवत् सोदीची दिग्यामुपरिष्ठा-दुपादधात् तत् पृष्ठमभवत् सोर्द्धा दिगियं वा अग्निः
 पञ्चैष्टक-स्तस्माद्-यदस्यां खनन्त्यभीष्टकां तृन्दन्त्यभि शर्करां सर्वा वा इयं वयोभ्यो नक्तं दृशे
 दीप्यते तस्मादिमां वयांसि नक्तं नाद्व्यासते य एवं विद्वानग्निं चिनुते प्रत्येव - []

Pada Paata

सः । उत्तर इत्युत् - तरः । पक्षः । अभवत् । सा । उदीची । दिक् । याम् । उप-
 रिष्ठात् । उपादधादित्युप - अदधात् । तत् । पृष्ठम् । अभवत् । सा । ऊर्द्धा । दिक्
 । इयम् । वै । अग्निः । पञ्चैष्टक इति पञ्च-इष्टकः । तस्मात् । यत् । अस्याम् । ख-
 नन्ति । अभीति । इष्टकाम् । तृन्दन्ति । अभीति । शर्कराम् । सर्वा । वै । इयम् ।
 वयोभ्य इति वयः - भ्यः । नक्तम् । दृशे । दीप्यते । तस्मात् । इमाम् । वयांसि ।
 नक्तम् । न । अधीति । आसते । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । प्रतीति । एव ।

19 TS 5.6.4.5

TS 5.6.4.5

Samhita Paata

तिष्ठत्यभि दिशो जयत्याग्नेयो वै ब्राह्मणस्तस्माद्-ब्राह्मणाय सर्वासु दिक्ष्वर्द्धुक् स्वामेव तद्-दिशमन्वेत्यपां
वा अग्निः कुलायं तस्मादापोऽग्निं हारुकाः स्वामेव तद्-योनिं प्रविशन्ति ॥

Pada Paata

तिष्ठति । अभीति । दिशः । जयति । आग्नेयः । वै । ब्राह्मणः । तस्मात् । ब्राह्मणाय ।
सर्वासु । दिक्षु । अर्द्धुकम् । स्वाम् । एव । तत् । दिशम् । अन्विति । एति । अपाम् ।
वै । अग्निः । कुलायम् । तस्मात् । आपः । अग्निम् । हारुकाः । स्वाम् । एव । तत् ।
योनिम् । प्रेति । विशन्ति ॥

20 TS 5.6.5.1

TS 5.6.5.1

Samhita Paata

संवत्सरमुख्यं भूत्वा द्वितीये संवत्सर आग्नेयमष्टाकपालं निर्वपेद्वैन्द्र-मेकादशकपालं वैश्वदेवं द्वादशक-
पालं बारहस्पत्यं चरुं वैष्णवं त्रिकपालं तृतीये संवत्सरेऽभिजितां यजेत् यदष्टाकपालो भवत्यष्टाक्षरा
गायत्र्याग्नेयं गायत्रं प्रातस्सवनं प्रातस्सवनमेव तेन दाधार गायत्रीं छन्दो यदेकादशकपालो भवत्ये-

कादशाक्षरा त्रिष्टुगैन्द्रं त्रैष्टुभं माद्वयन्दिनं सवनं माद्वयन्दिनमेव सवनं तेन दाधार त्रिष्टुभं - []

Pada Paata

संवत्सरमिति सं - वत्सरम् । उख्यम् । भृत्वा । द्वितीयै । संवत्सर इति सं - वत्सरे । आग्नेयम् । अष्टाकपालमित्यष्टा - कपालम् । निरिति । वपेत् । ऐन्द्रम् । एकादशकपालमित्येकादश - कपालम् । वैश्वदेवमिति वैश्व - देवम् । द्वादशकपालमिति द्वादश - कपालम् । बारुहस्पत्यम् । चरुम् । वैष्णवम् । त्रिकपालमिति त्रि - कपालम् । तृतीयै । संवत्सर इति सं - वत्सरे । अभिजितेत्यभि - जिता । यजेत् । यत् । अष्टाकपाल इत्यष्टा - कपालः । भवति । अष्टाक्षरेत्यष्टा - अक्षरा । गायत्री । आग्नेयम् । गायत्रम् । प्रातस्सवनमिति प्रातः - सवनम् । प्रातस्सवनमिति प्रातः-सवनम् । एव । तेन । दाधार । गायत्रीम् । छन्दः । यत् । एकादशकपाल इत्येकादश - कपालः । भवति । एकादशाक्षरेत्येकादश - अक्षरा । त्रिष्टुक् । ऐन्द्रम् । त्रैष्टुभम् । माद्वयन्दिनम् । सवनम् । माद्वयन्दिनम् । एव । सवनम् । तेन । दाधार । त्रिष्टुभम् ।

21 TS 5.6.5.2

TS 5.6.5.2

Samhita Paata

छन्दो यद्-द्वादशकपालो भवति द्वादशाक्षरा जगती वैश्वदेवं जागतं तृतीयसवनं तृतीयसवनमेव तेन दाधार जगतीं छन्दो यद्-बारुहस्पत्यश्चरुर्भवति ब्रह्म वै देवानां बृहस्पतिर्ब्रह्मैव तेन दाधार यद्-वैष्णवस्त्रिकपालो भवति यज्ञो वै विष्णुर्यज्ञमेव तेन दाधार यत् तृतीये संवत्सरेऽभिजिता यजतेऽभिजित्यै यथ संवत्सरमुख्यं बिभर्तीममेव - []

Pada Paata

छन्दः । यत् । द्वादशकपाल इति द्वादश - कपालः । भवति । द्वादशाक्षरेति द्वादशा-अक्षरा । जगती । वैश्वदेवमिति वैश्व - देवम् । जागताम् । तृतीयसवनमिति तृतीय - सवनम् । तृतीयसवनमिति तृतीय - सवनम् । एव । तेन । दाधार । जगतीम् । छन्दः । यत् । बारुहस्पत्यः । चरुः । भवति । ब्रह्म । वै । देवानाम् । बृहस्पतिः । ब्रह्म । एव । तेन । दाधार । यत् । वैष्णवः । त्रिकपाल इति त्रि - कपालः । भवति । यज्ञः । वै । विष्णुः । यज्ञम् । एव । तेन । दाधार । यत् । तृतीये । सवत्सर इति सं - वत्सरे । अभिजितेत्यभि - जिता । यजते । अभिजित्या इत्यभि - जित्यै । यत् । सवत्सरमिति सं - वत्सरम् । उख्यम् । बिभर्ति । इमम् । एव ।

22 TS 5.6.5.3**TS 5.6.5.3****Samhita Paata**

तेन लोकः स्पृणोति यद् द्वितीये सवत्सरेऽग्निं चिनुते ऽन्तरिक्षमेव तेन स्पृणोति यत् तृतीये सवत्सरे यजतेऽमुमेव तेन लोकः स्पृणोत्येतं वै परं आट्णारः कक्षीवाः औशिजो वीतहव्यः श्रायसस्त्रसदस्युः पौरुकुथ्स्यः प्रजाकामा अचिन्वत् ततो वै ते सहस्रं सहस्रं पुत्रानविन्दन्त प्रथते प्रजयां पशुभिस्तां मात्रामाप्नोति यां तेऽगच्छन् य एवं () विद्वानेतमग्निं चिनुते ॥

Pada Paata

तेन॑ । लोकम् । स्पृणोति॑ । यत् । द्विती॑ये । सँव॒थ्सुर॑ इति॑ सं - व॒थ्सुरे॑ । अ॒ग्निम् । चि॒नुते॑
 । अ॒न्तरि॑क्षम् । ए॒व । तेन॑ । स्पृणोति॑ । यत् । तृती॑ये । सँव॒थ्सुर॑ इति॑ सं - व॒थ्सुरे॑ ।
 यज॑ते । अ॒मुम् । ए॒व । तेन॑ । लोकम् । स्पृणोति॑ । ए॒तम् । वै । परः॑ । आ॒ट्णारः॑ ।
 क॒क्षीवा॒निति॑ क॒क्षी - वा॒न् । औशि॑जः । वी॒तह॑व्य इति॑ वी॒त - ह॒व्यः । श्रा॒य॒सः । त्र॒सद॑स्युः
 । पौ॒रु॒कु॒थ्स्य॑ इति॑ पौ॒रु - कु॒थ्स्यः॑ । प्र॒जाका॑मा इति॑ प्र॒जा-का॑माः । अ॒चि॒न्व॒त॒ । ततः॑ । वै ।
 ते । स॒हस्र॑स॒हस्र॑मिति॑ स॒हस्रं॑ - स॒हस्र॑म् । पु॒त्रान् । अ॒वि॒न्द॒न्त॒ । प्रथ॑ते । प्र॒जये॑ति॑ प्र - जया॑
 । प॒शुभि॑रिति॑ प॒शु-भिः॑ । ताम् । मा॒त्रा॑म् । आ॒प्नो॑ति॑ । याम् । ते॑ । अ॒गच्छ॑न् । यः । ए॒वम्
 () । वि॒द्वान् । ए॒तम् । अ॒ग्निम् । चि॒नुते॑ ॥

23 TS 5.6.6.1

TS 5.6.6.1

Samhita Paata

प्र॒जाप॑तिर॒ग्निम॑चिनुत॒ स क्षुर॑पवि॒भूत्वाऽति॑ष्ठत् तं दे॒वा बिभ्य॑तो नोपा॑ऽऽ*यन् ते छन्दो॑भि॒रात्मानं॑ छा॒
 दयि॑त्वोपा॑ऽऽ*यन् तच्छ॑न्दसां छन्द॑स्त्वं ब्रह्म॒ वै छन्दा॑ऽसि ब्रह्म॑ण ए॒तद्-रूपं॑ यत् कृ॑ष्णाजि॒नं का॑र्ष्णी
 उपा॑नहा॒वुपं॑ मुञ्च॒ते छन्दो॑भिरे॒वाऽऽ*त्मानं॑ छादयि॑त्वाऽग्निमु॑प॒ चर॑त्या॒त्मनोऽहि॑स॒सायै॑ दे॒वनि॑धि॒र्वा ए॒ष
 नि धी॑यते॒ यद॒ग्नि - []

Pada Paata

प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॒तिः॑ । अ॒ग्निम् । अ॒चि॒नु॒त॒ । सः॑ । क्षुर॑पवि॒रिति॑ क्षुर - प॒विः॑ । भू॒त्वा ।

अ॒तिष्ठ॑त् । तम् । दे॒वाः । बि॒भ्य॑तः । न । उ॒पेति॑ । आ॒य॒न् । ते । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः
 - भिः । आ॒त्मान॑म् । छा॒द॒यित्वा॑ । उ॒पेति॑ । आ॒य॒न् । तत् । छ॒न्द॑साम् । छ॒न्द॒स्त्वमि॑ति
 छ॒न्दः - त्वम् । ब्र॒ह्म । वै । छ॒न्दा॑सि । ब्र॒ह्म॑णः । ए॒तत् । रू॒पम् । यत् । कृ॒ष्णा॒जि॒नमि॑ति
 कृ॒ष्ण - अ॒जि॒नम् । का॒ष्णी॑ इति॑ । उ॒पा॒न॒हौ । उ॒पेति॑ । मु॒ञ्च॒ते । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः - भिः
 । ए॒व । आ॒त्मान॑म् । छा॒द॒यित्वा॑ । अ॒ग्निम् । उ॒पेति॑ । च॒र॒ति । आ॒त्म॒नः । अ॒हि॒सा॑यै ।
 दे॒व॒नि॒धि॒रिति॑ दे॒व - नि॒धिः । वै । ए॒षः । नी॒ति । धी॒य॒ते । यत् । अ॒ग्निः ।

24 TS 5.6.6.2

TS 5.6.6.2

Samhita Paata

-र॒न्ये वा॒ वै नि॒धिम॑गु॒प्तं वि॒न्दन्ति॑ न वा॒ प्रति॑ प्र जा॒नात्यु॑खामा॒ क्राम॑त्या॒त्मान॑मे॒वाधि॑पां॒ कुरु॑ते गु॒प्त्या
 अथो॑ ख॒ल्वाहु॑र्नाऽऽक्र॒म्येति॑ नैर॒ऋत्यु॑खा यदा॒क्रामे॑न्निर॒ऋत्या॑ आ॒त्मान॑मपि॒ दद्व्या॑त् तस्मा॒न्नाऽऽक्र॒-
 म्या॑ पुरुष॒शीरु॒षमु॑प॒ दधा॑ति गु॒प्त्या॒ अथो॑ यथा॑ ब्रू॒यादे॑तन्मे गो॒पाये॑ति॒ तादृ॑गे॒व तत् - []

Pada Paata

अ॒न्ये । वा॒ । वै । नि॒धिमि॑ति॒ नि - धि॑म् । अ॒गु॒प्तम् । वि॒न्दन्ति॑ । न । वा॒ । प्रति॑ । प्रेति॑ ।
 जा॒ना॒ति । उ॒खाम् । ए॒ति । क्राम॑ति॒ । आ॒त्मान॑म् । ए॒व । अ॒धि॒पा॒मित्य॑धि - पा॒म् । कुरु॑ते
 । गु॒प्त्यै । अथो॑ इति॑ । ख॒लु । आ॒हुः । न । आ॒क्र॒म्येत्या॑ - क्र॒म्या॑ । इति॑ । नैर॒ऋती॑ति॒
 नैः-ऋ॑ती । उ॒खा । यत् । आ॒क्रामे॑दित्या॑ - क्रामे॑त् । निर॒ऋत्या॑ इति॑ निः-ऋ॑त्यै । आ॒त्मान॑म्

। अपीति । दु॒द्ध्यात् । तस्मा॑त् । न । आ॒क्रम्येत्या॑-क्रम्या॑ । पु॒रु॒ष॒शी॒रु॒षमिति॑ पु॒रु॒ष - शी॒रु॒षम् ।
। उपेति॑ । दु॒धा॒ति॒ । गु॒स्यै॑ । अथो॒ इति॑ । यथा॑ । ब्रू॒यात् । ए॒तत् । मे॒ । गो॒पा॒य॒ । इति॑ ।
ता॒दृक् । ए॒व । तत् ।

25 TS 5.6.6.3

TS 5.6.6.3

Samhita Paata

प्र॒जाप॑ति॒र्वा अथ॑र्वा ऽग्नि॒रे॒व दु॒द्व्य॒ङ्घ्रा॑थ॒र्वण॑स्तस्येष्ट॑का अ॒स्थान्ये॑त॒ः ह॒ वाव॑ तद्-ऋ॒षि॒र॒भ्यनू॑वा॒चेन्द्रो॑
दधी॒चो अ॒स्थभि॑रिति॒ यदि॑ष्ट॒काभि॑र॒ग्निं चि॑नोति॒ सात्मा॑नमे॒वाग्निं चि॑नुते॒ सात्मा॑मु॒ष्मिन् लो॒के भ॑वति॒ य
ए॒वं वे॒दु शरी॑रं॒ वा ए॒तद॒ग्नेर्य॑च्चि॒त्यं आ॒त्मा वै॒श्वान॑रो यच्चि॒ते वै॒श्वान॑रं जु॒होति॑ शरी॒रमे॒व स॒ऽस्कृ॒त्या - []

Pada Paata

प्र॒जाप॑ति॒रिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । वै । अथ॑र्वा । अ॒ग्निः । ए॒व । दु॒द्व्य॒ङ्घ्रि॒ । आ॒थ॒र्वणः॑ । तस्य॑ ।
इ॒ष्ट॒काः । अ॒स्थानि॑ । ए॒तम् । ह॒ । वाव॑ । तत् । ऋ॒षिः । अ॒भ्यनू॑वा॒चेत्य॑भि - अनू॒वाच॑ ।
इन्द्रः॑ । दु॒धी॒चः । अ॒स्थभि॑रित्य॒स्थ - भिः॑ । इति॑ । यत् । इ॒ष्ट॒काभिः॑ । अ॒ग्निम् । चि॑नोति॒ ।
सा॒त्मा॑नमिति॒ स - आ॒त्मा॑नम् । ए॒व । अ॒ग्निम् । चि॑नुते॒ । सा॒त्मेति॑ स - आ॒त्मा॑ । अ॒मुष्मि॑न्
। लो॒के । भ॑वति॒ । यः । ए॒वम् । वे॒द॑ । शरी॑रम् । वै । ए॒तत् । अ॒ग्नेः॑ । यत् । चि॒-
त्यः॑ । आ॒त्मा । वै॒श्वान॑रः । यत् । चि॒ते । वै॒श्वान॑रम् । जु॒होति॑ । शरी॑रम् । ए॒व । स॒ऽस्कृ॒त्यं ।

26 TS 5.6.6.4

TS 5.6.6.4

Samhita Paata

-भ्यारोहति शरीरं वा एतद्-यजमानः सः स्क्रुरुते यदग्निं चिनुते यच्चिते वैश्वानरं जुहोति शरीरमेव सःस्कृत्या ऽऽत्मनाऽभ्यारोहति तस्मात् तस्य नाव द्यन्ति जीवन्नेव देवानप्येति वैश्वानर्यर्चा पुरीषमुप दधातीयं वा अग्निवैश्वानरस्तस्यैषा चितिर्यत् पुरीषमग्निमेव वैश्वानरं चिनुत एषा वा अग्नेः () प्रिया तनूर्यद्-वैश्वानरः प्रियामेवास्य तनुवमव रुन्धे ॥

Pada Paata

अभ्यारोहतीत्यंभि - आरोहति । शरीरम् । वै । एतत् । यजमानः । समिति । कुरुते । यत् । अग्निम् । चिनुते । यत् । चिते । वैश्वानरम् । जुहोति । शरीरम् । एव । सःस्कृत्यं । आत्मना । अभ्यारोहतीत्यंभि - आरोहति । तस्मात् । तस्य । न । अवेति । द्यन्ति । जीवन् । एव । देवान् । अपीति । एति । वैश्वानर्या । ऋचा । पुरीषम् । उपेति । दधाति । इयम् । वै । अग्निः । वैश्वानरः । तस्य । एषा । चितिः । यत् । पुरीषम् । अग्निम् । एव । वैश्वानरम् । चिनुते । एषा । वै । अग्नेः () । प्रिया । तनूः । यत् । वैश्वानरः । प्रियाम् । एव । अस्य । तनुवम् । अवेति । रुन्धे ॥

27 TS 5.6.7.1

TS 5.6.7.1

Samhita Paata

अ॒ग्नेर्वै दी॒क्षया॑ दे॒वा वि॒राज॑मा॒प्नुवन् तिस्रो॑ रा॒त्रीर्दी॑क्षितः स्या॒त् त्रि॒पदा॑ वि॒राड् वि॒राज॑मा॒प्नोति॑ षड्-
रा॒त्रीर्दी॑क्षितः स्या॒त् षड् वा ऋ॒तवः॑ सँव॒त्सुरः॑ सँव॒त्सुरो॑ वि॒राड् वि॒राज॑मा॒प्नोति॑ द॒श रा॒त्रीर्दी॑क्षितः
स्या॒द्-द॒शाक्ष॑रा वि॒राड् वि॒राज॑मा॒प्नोति॑ द्वा॒द॒श रा॒त्रीर्दी॑क्षितः स्या॒द् द्वा॒द॒श मा॒साः सँव॒त्सुरः॑ सँव॒त्सुरो॑
वि॒राड् वि॒राज॑मा॒प्नोति॑ त्रयो॑द॒श रा॒त्रीर्दी॑क्षितः स्या॒त् त्रयो॑द॒श - []

Pada Paata

अ॒ग्नेः । वै । दी॒क्षया॑ । दे॒वाः । वि॒राज॑मि॒तिं वि॒-राज॑म् । आ॒प्नुव॑न् । तिस्रः॑ । रा॒त्रीः॑ । दी॒क्षितः॑
। स्या॒त् । त्रि॒पदे॑ति॒ त्रि - पदा॑ । वि॒राडि॑ति॒ वि - राट् । वि॒राज॑मि॒तिं वि - राज॑म् । आ॒प्नो॑ति॒
। षट् । रा॒त्रीः॑ । दी॒क्षितः॑ । स्या॒त् । षट् । वै । ऋ॒तवः॑ । सँव॒त्सुर इति॑ सं - व॒त्सुरः॑ ।
सँव॒त्सुर इति॑ सं - व॒त्सुरः॑ । वि॒राडि॑ति॒ वि - राट् । वि॒राज॑मि॒तिं वि - राज॑म् । आ॒प्नो॑ति॒ । द॒श
। रा॒त्रीः॑ । दी॒क्षितः॑ । स्या॒त् । द॒शाक्ष॑रेति॒ द॒श - अ॒क्षरा॑ । वि॒राडि॑ति॒ वि - राट् । वि॒राज॑मि॒तिं
वि - राज॑म् । आ॒प्नो॑ति॒ । द्वा॒द॒श । रा॒त्रीः॑ । दी॒क्षितः॑ । स्या॒त् । द्वा॒द॒श । मा॒साः । सँव॒त्सुर
इति॑ सं - व॒त्सुरः॑ । सँव॒त्सुर इति॑ सं - व॒त्सुरः॑ । वि॒राडि॑ति॒ वि - राट् । वि॒राज॑मि॒तिं वि - राज॑-
म् । आ॒प्नो॑ति॒ । त्रयो॑द॒शेति॒ त्रयः॑ - द॒श । रा॒त्रीः॑ । दी॒क्षितः॑ । स्या॒त् । त्रयो॑द॒शेति॒ त्रयः॑ - द॒श ।

28 TS 5.6.7.2

TS 5.6.7.2

Samhita Paata

मासाः सँवथ्सुरः सँवथ्सुरो विराड् विराजंमाप्नोति पञ्चदश रात्रीर्दीक्षितः स्यात् पञ्चदश वा अर्द्धमास-
स्य रात्रयोऽर्द्धमासशः सँवथ्सुर औप्यते सँवथ्सुरो विराड् विराजंमाप्नोति सप्तदश रात्रीर्दीक्षितः स्याद्
द्वादश मासाः पञ्चतवः स सँवथ्सुरः सँवथ्सुरो विराड् विराजंमाप्नोति चतुर्विंशतिः रात्रीर्दीक्षितः
स्याच्चतुर्विंशतिरर्द्धमासाः सँवथ्सुरः सँवथ्सुरो विराड् विराजंमाप्नोति त्रिंशतः रात्रीर्दीक्षितः स्यात्
- []

Pada Paata

मासाः । सँवथ्सुर इति सं-वथ्सुरः । सँवथ्सुर इति सं-वथ्सुरः । विराडिति वि - राट् । विराज-
मिति वि - राजम् । आप्नोति । पञ्चदशेति पञ्च - दश । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । पञ्चदशेति
पञ्च - दश । वै । अर्द्धमासस्येत्यर्द्ध - मासस्य । रात्रयः । अर्द्धमासश इत्यर्द्धमास - शः
। सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । आप्नोति । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । विराडिति वि - राट्
। विराजमिति वि - राजम् । आप्नोति । सप्तदशेति सप्त - दश । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात्
। द्वादश । मासाः । पञ्च । ऋतवः । सः । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । सँवथ्सुर इति
सं - वथ्सुरः । विराडिति वि - राट् । विराजमिति वि - राजम् । आप्नोति । चतुर्विंशतिमिति
चतुः - विंशतिम् । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । चतुर्विंशतिरिति चतुः - विंशतिः ।
अर्द्धमासा इत्यर्द्धमासाः । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । विराडि-
ति वि - राट् । विराजमिति वि - राजम् । आप्नोति । त्रिंशतम् । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् ।

29 TS 5.6.7.3

TS 5.6.7.3

Samhita Paata

त्रि॒शद॑क्षरा वि॒राड् वि॒राज॑माप्नोति॒ मासं॑ दीक्षितः स्याद्-यो मासः स सँव॑त्सरः सँव॑त्सरो वि॒राड् वि॒राज॑माप्नोति च॒तुरो॑ मासो दीक्षितः स्याच्च॒तुरो॑ वा ए॒तं मा॒सो वस॑वोऽबिभरु॑स्ते पृथि॒वीमाऽज॑यन् गा॒य॒त्रीं छन्दो॑ऽष्टौ रु॒द्रास्ते-ऽन्तरि॑क्षमाऽज॑यन् त्रिष्टु॒भं छन्दो॑ द्वाद॑शा-ऽऽदि॒त्यास्ते दि॒वमाऽज॑यन् जग॑तीं छन्द॒स्ततो॑ वै ते () व्या॒वृ॒त॒-मगच्छ॑ञ्छै॒ष्ठ्यं दे॒वानां॑ तस्मा॒द् द्वाद॑श मा॒सो भृ॒त्वाऽग्निं॑ चि॒न्वी॒त द्वाद॑श मा॒साः सँव॑त्सरः सँव॑त्सरो -ऽग्निश्चित्य॑स्तस्या॒-हो॒रा॒त्राणी॑ष्टका आ॒प्तेष्ट॑कमेनं चिनु॒तेऽथो॑ व्या॒वृ॒तमे॒व गच्छ॑ति श्रैष्ठ्यं॑ समा॒नानां॑ ॥

Pada Paata

त्रि॒शद॑क्षरेति॒ त्रि॒शत् - अ॒क्षरा॑ । वि॒राडिति॑ वि - राट् । वि॒राज॑मिति॒ वि - राज॑म् । आ॒प्नोति॑ । मा॒सम् । दी॒क्षितः॑ । स्या॒त् । यः । मा॒सः । सः । सँव॑त्सर इति॒ सं - व॒त्सरः॑ । सँव॑त्सर इति॒ सं - व॒त्सरः॑ । वि॒राडिति॑ वि - राट् । वि॒राज॑मिति॒ वि - राज॑म् । आ॒प्नोति॑ । च॒तुरः॑ । मा॒सः । दी॒क्षितः॑ । स्या॒त् । च॒तुरः॑ । वै । ए॒तम् । मा॒सः । वस॑वः । अ॒बिभ॑रुः । ते । पृथि॒वीम् । एति॑ । अ॒ज॒य॒न् । गा॒य॒त्रीम् । छन्दः॑ । अ॒ष्टौ । रु॒द्राः । ते । अ॒न्तरि॑क्षम् । एति॑ । अ॒ज॒य॒न् । त्रिष्टु॒भम् । छन्दः॑ । द्वाद॑श । आ॒दि॒त्याः । ते । दि॒वम् । एति॑ । अ॒ज॒य॒न् । जग॑तीम् । छन्दः॑ । ततः॑ । वै । ते () । व्या॒वृ॒तमिति॑ वि - आ॒वृ॒तम् । अ॒गच्छ॑न् । श्रैष्ठ्यं॑ । दे॒वानां॑ । तस्मा॑त् । द्वाद॑श । मा॒सः । भृ॒त्वा । अ॒ग्निम् । चि॒न्वी॒त । द्वाद॑श । मा॒साः । सँव॑त्सर इति॒ सं - व॒त्सरः॑ । सँव॑त्सर इति॒ सं - व॒त्सरः॑ । अ॒ग्निः । चि॒त्यः । तस्य॑ । अ॒हो॒रा॒त्राणी॑त्यहः - रा॒त्राणि॑ । इष्ट॑काः । आ॒प्तेष्ट॑कमित्याप्त-इष्ट॑कम् । ए॒नम् ।

चिनुते । अथो इति । व्यावृतमिति वि - आवृतम् । एव । गच्छति । श्रेष्ठम् । समानानाम् ॥

30 TS 5.6.8.1

TS 5.6.8.1

Samhita Paata

सुवर्गाय वा एष लोकाय चीयते यदग्निस्तं यन्नान्वारोहेत् सुवर्गल्लोकाद् यजमानो हीयेत पृथिवी-
माऽक्रमिषं प्राणो मा मा हासीदन्तरिक्षमाऽक्रमिषं प्रजा मा मा हासीद् दिवमाऽक्रमिषः सुवर्गन्मे-
त्याहैष वा अग्रेऽन्वारोहस्तेनैवैनं-मन्वारोहति सुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्यै यत् पक्षसंमितां मिनुयात्
- []

Pada Paata

सुवर्गायेति सुवः - गाय । वै । एषः । लोकाय । चीयते । यत् । अग्निः । तम् ।
यत् । न । अन्वारोहेदित्यनु - आरोहेत् । सुवर्गादिति सुवः-गात् । लोकात् । यजमानः ।
हीयेत् । पृथिवीम् । एति । अक्रमिषम् । प्राण इति प्र - अनः । मा । मा । हासीत् ।
। अन्तरिक्षम् । एति । अक्रमिषम् । प्रजेति प्र - जा । मा । मा । हासीत् । दिवम् ।
एति । अक्रमिषम् । सुवः । अगन्म् । इति । आह । एषः । वै । अग्रेः । अन्वारोह
इत्यनु-आरोहः । तेन । एव । एनम् । अन्वारोहतीत्यनु - आरोहति । सुवर्गस्येति सुवः - गस्य
। लोकस्य । समष्ट्या इति सं - अष्ट्यै । यत् । पक्षसंमितामिति पक्ष - संमिताम् । मिनुयात् ।

31 TS 5.6.8.2

TS 5.6.8.2

Samhita Paata

कनीयाऽसं यज्ञक्रतुमुपेयात् पापीयस्यस्या ऽऽत्मनः प्रजा स्याद्-वेदिसम्मितां मिनोति ज्यायाऽसमेव
यज्ञक्रतुमुपैति नास्याऽऽत्मनः पापीयसी प्रजा भवति साहस्रं चिन्वीत प्रथमं चिन्वानः सहस्रस-
म्मितो वा अयं लोक इममेव लोकमभि जयति द्विषाहस्रं चिन्वीत द्वितीयं चिन्वानो द्विषाहस्रं वा
अन्तरिक्ष-मन्तरिक्षमेवाभि जयति त्रिषाहस्रं चिन्वीत तृतीयं चिन्वान - []

Pada Paata

कनीयाऽसम् । यज्ञक्रतुमिति यज्ञ - क्रतुम् । उपेति । इयात् । पापीयसी । अस्य । आत्मनः
। प्रजेति प्र - जा । स्यात् । वेदिसम्मितामिति वेदि - सम्मिताम् । मिनोति । ज्यायाऽसम् ।
एव । यज्ञक्रतुमिति यज्ञ - क्रतुम् । उपेति । एति । न । अस्य । आत्मनः । पापीयसी ।
प्रजेति प्र - जा । भवति । साहस्रम् । चिन्वीत । प्रथमम् । चिन्वानः । सहस्रसम्मित इति
सहस्र - सम्मितः । वै । अयम् । लोकः । इमम् । एव । लोकम् । अभीति । जयति ।
द्विषाहस्रमिति द्वि - साहस्रम् । चिन्वीत । द्वितीयम् । चिन्वानः । द्विषाहस्रमिति द्वि - साहस्रम्
। वै । अन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षम् । एव । अभीति । जयति । त्रिषाहस्रमिति त्रि - साहस्रम्
। चिन्वीत । तृतीयम् । चिन्वानः ।

32 TS 5.6.8.3

TS 5.6.8.3

Samhita Paata

-स्त्रिषाहस्रो वा असौ लोको ऽमुमेव लोकमभि जयति जानुदुघ्नं चिन्वीत प्रथमं चिन्वानो गायत्रियैवेमं
लोकमभ्यारोहति नाभिदुघ्नं चिन्वीत द्वितीयं चिन्वानस्त्रिष्टुभैवा-न्तरिक्ष-मभ्यारोहति ग्रीवदुघ्नं चिन्वीत
तृतीयं चिन्वानो जगत्यामनु लोकमभ्यारोहति नाग्निं चित्वा रामामुपेयादयोनौ रेतो धास्यामीति न
द्वितीयं चित्वाऽन्यस्य स्त्रिय - []

Pada Paata

त्रिषाहस्र इति त्रि - साहस्रः । वै । असौ । लोकः । अमुम् । एव । लोकम् । अभीति ।
जयति । जानुदुघ्नमिति जानु - दुघ्नम् । चिन्वीत् । प्रथमम् । चिन्वानः । गायत्रिया । एव
। इमम् । लोकम् । अभ्यारोहतीत्यभि - आरोहति । नाभिदुघ्नमिति नाभि - दुघ्नम् । चिन्वीत्
। द्वितीयम् । चिन्वानः । त्रिष्टुभौ । एव । अन्तरिक्षम् । अभ्यारोहतीत्यभि - आरोहति ।
ग्रीवदुघ्नमिति ग्रीव - दुघ्नम् । चिन्वीत् । तृतीयम् । चिन्वानः । जगत्या । एव । अमुम्
। लोकम् । अभ्यारोहतीत्यभि - आरोहति । न । अग्निम् । चित्वा । रामाम् । उपेति ।
इयात् । अयोनौ । रेतः । धास्यामि । इति । न । द्वितीयम् । चित्वा । अन्यस्य । स्त्रियम् ।

33 TS 5.6.8.4

TS 5.6.8.4

Samhita Paata

-मुपेया॑न्न तृतीयं॑ चित्वा॑ कां च॒नोपेया॑द्-रेतो॑ वा ए॒तन्नि ध॑त्ते यद॒ग्निं चि॑नुते यदु॑पेयाद्-रेत॑सा व्यु॒-
द्धये॑ताऽथो॒ खल्वा॑हुर प्र॒जस्यं॑ तद्-यन्नोपेया॑दिति॒ यद्-रेत॑स्सिचा॑वुप॒दधा॑ति ते ए॒व यज॑मानस्य॒ रेतो॑
बिभृ॑तस्तस्मा॒-दुपेया॑द्-रेत॑सो-ऽस्क॑न्दाय॒ त्रीणि॑ वाव॒ रेत॑श्सि पि॒ता पु॒त्रः पौ॒त्रो - []

Pada Paata

उपेति॑ । इया॒त् । न । तृतीय॑म् । चित्वा॑ । काम् । च॒न । उपेति॑ । इया॒त् । रेतः॑ ।
वै । ए॒तत् । नीति॑ । ध॒त्ते । यत् । अ॒ग्निम् । चि॑नुते । यत् । उपेया॑दित्युप - इया॒त्
। रेत॑सा । वीति॑ । ऋद्धये॑त् । अथो॒ इति॑ । खलु॑ । आ॒हुः । अ॒प्रज॑स्यमित्य॒प्र-ज॑स्यम् ।
तत् । यत् । न । उपेया॑दित्युप - इया॒त् । इति॑ । यत् । रेत॑स्सिचा॑विति॑ रेतः॑ - सि॒-
चौ । उप॒दधा॑तीत्युप - दधा॑ति । ते इति॑ । ए॒व । यज॑मानस्य । रेतः॑ । बिभृ॑तः । तस्मा॑त्
। उपेति॑ । इया॒त् । रेत॑सः । अस्क॑न्दाय । त्रीणि॑ । वाव॒ । रेत॑श्सि । पि॒ता । पु॒त्रः । पौ॒त्रः ।

34 TS 5.6.8.5

TS 5.6.8.5

Samhita Paata

यद् द्वे रे॒त॒स्सि॒चा॒वु॒प॒द॒द्वा॒द्-रे॒तौ॑ऽस्य॒ वि॒च्छि॑न्धात् ति॒स्र उप॑ दधाति॒ रे॒त॒सः॒ सं॒त॒त्या इ॒यं वा॒व
 प्र॑थ॒मा रे॒त॒स्सि॒ग् वा॒ग्वा इ॒यं तस्मा॑त् पश्य॑न्ती॒मां पश्य॑न्ति॒ वाचं॑ वद॑न्ती॒मन्तरि॑क्षं द्वि॒तीयां॑ प्रा॒णो वा
 अ॒न्तरि॑क्षं तस्मा॒न्नाऽन्तरि॑क्षं पश्य॑न्ति॒ न प्रा॒णम॒सौ तृ॒तीया॒ चक्षु॑र्वा अ॒सौ तस्मा॑त् पश्य॑न्त्य॒मूं पश्य॑न्ति॒
 चक्षु॑र्यजु॒षेमां॑ चा - []

Pada Paata

यत् । द्वे इति । रे॒त॒स्सि॒चा॒विति॑ रे॒तः-सि॒चौ । उ॒प॒द॒द्वा॒दित्यु॒प-दु॒ध्यात् । रे॒तः । अ॒स्य । वी॒ति
 । छि॒न्धात् । ति॒स्रः । उपे॒ति । दु॒धा॒ति । रे॒त॒सः । सं॒त॒त्या इति॑ सं - त॒त्यै । इ॒यम् । वा॒व
 । प्र॑थ॒मा । रे॒त॒स्सि॒गिति॑ रे॒तः - सि॒क् । वाक् । वै । इ॒यम् । तस्मा॑त् । पश्य॑न्ति । इ॒माम्
 । पश्य॑न्ति । वाच॑म् । वद॑न्तीम् । अ॒न्तरि॑क्षम् । द्वि॒तीयां॑ । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । वै ।
 अ॒न्तरि॑क्षम् । तस्मा॑त् । न । अ॒न्तरि॑क्षम् । पश्य॑न्ति । न । प्रा॒णमिति॑ प्र - अ॒नम् । अ॒सौ ।
 तृ॒तीयां॑ । चक्षुः॑ । वै । अ॒सौ । तस्मा॑त् । पश्य॑न्ति । अ॒मूं । पश्य॑न्ति । चक्षुः॑ । यजु॑षा
 । इ॒माम् । च ।

35 TS 5.6.8.6

TS 5.6.8.6

Samhita Paata

-मूं चोप॑ दधाति॒ मन॑सा म॒द्वा॒मामे॒षां लो॒कानां॑ कृ॒त्या अथो॑ प्रा॒णानां॑मि॒ष्टो य॒ज्ञो भृ॒गुभिरा॑शी॒र्दा वसु॑भि॒-
 स्तस्य॑ त इ॒ष्टस्य॑ वी॒तस्य॑ द्र॒विणे॒ह भ॑क्षी॒येत्या॑ह स्तु॒तश॑स्त्रे ए॒वैतेन॑ दु॒हे पि॒ता मा॑त॒रिश्वाऽच्छि॑द्रा प॒दा धा॒

अच्छिद्रा उशिजः पदाऽनु तक्षुः सोमो विश्वविनेता नेषद्-बृहस्पतिरुक्थामदानि शऽसिषदित्याहैतद्वा
() अग्रेरुक्थं तेनैवैनमु शऽसति ॥

Pada Paata

अमूम् । च । उपेति । दुधाति । मनसा । मद्ध्यमाम् । एषाम् । लोकानाम् । कृस्यै । अथो
इति । प्राणानामिति प्र - अनानाम् । इष्टः । यज्ञः । भृगुभिरिति भृगु - भिः । आशीर्दा इत्याशीः
- दाः । वसुभिरिति वसु - भिः । तस्य । ते । इष्टस्य । वीतस्य । द्रविणा । इह । भक्ष्य ।
इति । आह । स्तुतशस्त्रे इति स्तुत - शस्त्रे । एव । एतेन । दुहे । पिता । मातरिश्वा । अच्छिद्रा
। पदा । धाः । अच्छिद्राः । उशिजः । पदा । अन्विति । तक्षुः । सोमः । विश्वविदिति
विश्व - वित् । नेता । नेषत् । बृहस्पतिः । उक्थामदानीत्युक्थ - मदानि । शऽसिषत् । इ-
ति । आह । एतत् । वै () । अग्रेः । उक्थम् । तेन । एव । एनम् । अन्विति । शऽसति ॥

36 TS 5.6.9.1

TS 5.6.9.1

Samhita Paata

सूयते वा एषोऽग्नीनां य उखायां भ्रियते यदधः सादयेद्-गर्भोः प्रपादुकाः स्युरथो यथा सवात्
प्रत्यवरोहति तादृगेव तदासन्दी सादयति गर्भाणां धृत्या अप्रपादायाथो सवमेवैनं करोति गर्भो वा
एष यदुरव्यो योनिः शिक्यं यच्छिक्यादुखां निरूहेद्-योनेर्गर्भं निरूहण्याथ षडुद्यामः शिक्यं भवति
षोढा विहितो वै - []

Pada Paata

सू॒यते॑ । वै । ए॒षः । अ॒ग्नी॒नाम् । यः । उ॒खायाम् । भ्रि॒यते॑ । यत् । अ॒धः । सा॒दये॑त् ।
 गर्भाः॑ । प्र॒पादु॑का इति॑ प्र - पादु॑काः । स्युः । अथो॒ इति॑ । यथा॑ । स॒वात् । प्र॒त्यव॑रोह॒तीति॑
 प्रति - अ॒वरो॑हति । ता॒दृक् । ए॒व । तत् । आ॒स॒न्दी । सा॒द॒य॒ति । गर्भा॑णाम् । धृ॒त्यै ।
 अ॒प्र॒पादा॑येत्य॒प्र - पा॒दाय॑ । अथो॒ इति॑ । स॒वम् । ए॒व । ए॒नम् । क॒रोति॑ । गर्भः॑ । वै ।
 ए॒षः । यत् । उ॒ख्यः । योनिः॑ । शि॒क्यम् । यत् । शि॒क्यात् । उ॒खाम् । नि॒रूहे॑दिति॑ निः
 - ऊ॒हेत् । योनेः॑ । गर्भ॑म् । निरि॒ति । ह॒न्यात् । षडु॑द्याम॒मिति॑ षट्-उ॒द्याम॑म् । शि॒क्यम् ।
 भ॒वति॑ । षो॒ढावि॑हित इति॑ षोढा - वि॒हितः । वै ।

37 TS 5.6.9.2**TS 5.6.9.2****Samhita Paata**

पुरु॑ष आ॒त्मा च॒ शिर॑श्च च॒त्वार्य॑ङ्गान्या॒त्मन्ने॒वैनं॑ बिभर्ति॑ प्र॒जाप॑ति॒र्वा ए॒ष यद॑ग्नि॒स्तस्यो॒खा चो॒लूख॑लं
 च॒ स्तनौ॑ ताव॑स्य प्र॒जा उप॑ जीवन्ति॑ यदु॒खां चो॒लूख॑लं चो॒प॒धाति॑ ताभ्या॑मे॒व यज॑मानोऽमु॒ष्मिन्
 लो॒केऽग्निं॑ दु॒हे सँव॑त्स॒रो वा ए॒ष यद॑ग्नि॒स्तस्य॑ त्रेधा॒विहि॑ता इष्ट॑काः प्राजाप॒त्या वैष्ण॑वी - []

Pada Paata

पुरु॑षः । आ॒त्मा । च॒ । शिरः॑ । च॒ । च॒त्वारि॑ । अ॒ङ्गानि॑ । आ॒त्मन् । ए॒व । ए॒नम् । बि॒भर्ति॑

। प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । वै । ए॒षः । यत् । अ॒ग्निः । तस्य॑ । उ॒खा । च॒ । उ॒लूख॑लम् ।
 । च॒ । स्तनौ॑ । तौ । अ॒स्य । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । उपेति॑ । जी॒वन्ति॑ । यत् । उ॒खाम् ।
 च॒ । उ॒लूख॑लम् । च॒ । उप॒दधा॑तीत्युप - दधाति॑ । ताभ्याम् । ए॒व । यज॑मानः । अ॒मुष्मिन् ।
 । लो॒के । अ॒ग्निम् । दु॒हे । स॒व॒त्सुर॑ इति॑ सं - व॒त्सुरः । वै । ए॒षः । यत् । अ॒ग्निः । त-
 स्य॑ । त्रेधा॑विहि॒ता इति॑ त्रेधा - वि॒हिताः । इष्ट॑काः । प्रा॒जाप॑त्या इति॑ प्राजा - प॒त्याः । वैष्ण॑वीः ।

38 TS 5.6.9.3

TS 5.6.9.3

Samhita Paata

-वै॑श्व॒क॒र्म॒णी-र॑होरा॒त्राण्ये॑वास्यं प्राजाप॑त्या यदु॒ख्यं बि॑भर्ति प्राजाप॑त्या ए॒व तदु॑प॒ धत्ते॑ यत् स॒मिधं॑
 आ॒दधा॑ति वैष्ण॑वा वै वन॒स्पत॑यो वैष्ण॑वीरे॒व तदु॑प॒ धत्ते॑ यदिष्ट॑काभि॒र॒ग्निं चि॑नोती॒यं वै वि॑श्व॒क॒र्मा
 वैश्व॒क॒र्म॒णीरे॒व तदु॑प॒ धत्ते॑ तस्मा॑-दाहु-स्त्रि॒वृ॒द्ग्निरिति॑ तं॒ वा ए॒तं यज॑मान ए॒व चि॑न्वीत॒ यद॑स्या॒न्य ()
 शि॑न्नुयाद्यत् तं दक्षि॑णाभि॒र्न रा॒धये॑द्ग्निस्य वृ॒ज्जीत॑ योऽस्याऽग्निं चि॑न्नुयात् तं दक्षि॑णाभी रा॒धये॑द्ग्नमे॒व
 तत् स्पृ॑णोति ॥

Pada Paata

वै॒श्व॒क॒र्म॒णीरिति॑ वैश्व - क॒र्म॒णीः । अ॒होरा॒त्राणी॑त्य॒हः - रा॒त्राणि॑ । ए॒व । अ॒स्य । प्रा॒जाप॑त्या इति॑
 प्राजा - प॒त्याः । यत् । उ॒ख्यम् । बि॑भर्ति । प्रा॒जाप॑त्या इति॑ प्राजा-प॒त्याः । ए॒व । तत् ।
 उपेति॑ । ध॒त्ते । यत् । स॒मिध॑ इति॑ सं - इधः । आ॒दधा॑तीत्या॑ - दधाति॑ । वैष्ण॑वाः । वै
 । वन॒स्पत॑यः । वैष्ण॑वीः । ए॒व । तत् । उपेति॑ । ध॒त्ते । यत् । इष्ट॑काभिः । अ॒ग्निम् ।

चिनोति । इयम् । वै । विश्वकर्मोति विश्व - कर्मा । वैश्वकर्मणीरिति वैश्व - कर्मणीः । एव
 । तत् । उपेति । धृत्ते । तस्मात् । आहुः । त्रिवृदिति त्रि - वृत् । अग्निः । इति । तम्
 । वै । एतम् । यजमानः । एव । चिन्वीत् । यत् । अस्य । अन्यः () । चिनुयात्
 । यत् । तम् । दक्षिणाभिः । न । राधयेत् । अग्निम् । अस्य । वृज्जीत् । यः । अ-
 स्य । अग्निम् । चिनुयात् । तम् । दक्षिणाभिः । राधयेत् । अग्निम् । एव । तत् । स्पृणोति ॥

39 TS 5.6.10.1

TS 5.6.10.1

Samhita Paata

प्रजापति-रग्नि-मचिनुतर्तुभिः सँवत्सरं वसन्तेनैवास्य पूर्वाद्धमचिनुत ग्रीष्मेण दक्षिणं पक्षं वरुषाभिः
 पुच्छं शरदोत्तरं पक्षं हेमन्तेन मद्ध्यं ब्रह्मणा वा अस्य तत् पूर्वाद्धमचिनुत क्षत्रेण दक्षिणं पक्षं
 पशुभिः पुच्छं विशोत्तरं पक्षमाशया मद्ध्यं य एवं विद्वानग्निं चिनुत ऋतुभिरेवैनं चिनुतेऽथो एतदेव
 सर्वमव - []

Pada Paata

प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । अग्निम् । अचिनुत् । ऋतुभिरित्यृतु - भिः । सँवत्सरमिति सं
 - वत्सरम् । वसन्तेन । एव । अस्य । पूर्वाद्धमिति पूर्व - अर्द्धम् । अचिनुत् । ग्रीष्मेण
 । दक्षिणम् । पक्षम् । वरुषाभिः । पुच्छम् । शरदा । उत्तरमित्युत् - तरम् । पक्षम् ।
 हेमन्तेन । मद्ध्यम् । ब्रह्मणा । वै । अस्य । तत् । पूर्वाद्धमिति पूर्व - अर्द्धम् । अचिनुत्
 । क्षत्रेण । दक्षिणम् । पक्षम् । पशुभिरिति पशु - भिः । पुच्छम् । विशा । उत्तरमि-

त्युत् - त॒रम् । प॒क्षम् । आ॒शयाँ । म॒द्ध्यम् । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । अ॒ग्निम् । चि॒नुते
। ऋ॒तुभि॒रित्यु॒तु - भिः । ए॒व । ए॒नम् । चि॒नुते । अथो॒ इति॑ । ए॒तत् । ए॒व । स॒र्वम् । अ॒वेति॑ ।

40 TS 5.6.10.2

TS 5.6.10.2

Samhita Paata

रु॒न्धे शृ॒ण्वन्त्ये॒नम॒ग्निं चि॒क्या॒नम॒त्यन्नं॑ रोच॑त इ॒यं वा॒व प्र॑थ॒मा चि॒तिरोष॑धयो व॒नस्प॑तयः पु॒रीष॑म॒न्त॒रि॒क्षं द्वि॑तीया॒ वया॑सि॒ पुरी॑षम॒सौ तृ॒तीया॒ नक्ष॑त्राणि॒ पुरी॑षं॒ यज्ञ॑श्च॒तुर्थी॑ दक्षि॑णा॒ पुरी॑षं॒ यज॑मानः पञ्च॒मी
प्र॒जा पु॒रीषं॑ यत् त्रिचि॑तीकं चि॒न्वी॒त य॒ज्ञं दक्षि॑णामा॒त्मानं॑ प्र॒जाम॑न्त॒रिया॒त् तस्मा॑त् पञ्च॑चि॒तीक॑श्चे॒त॒व्यं
ए॒तदे॒व स॒र्वं स्पृ॑णोति॒ यत् तिस्र॑श्चित॑य - []

Pada Paata

रु॒न्धे । शृ॒ण्वन्ति॑ । ए॒नम् । अ॒ग्निम् । चि॒क्या॒नम् । अ॒त्ति॑ । अ॒न्नम् । रोच॑ते । इ॒यम् । वा॒व
। प्र॑थ॒मा । चि॒तिः । ओष॑धयः । व॒नस्प॑तयः । पु॒रीष॑म् । अ॒न्तरि॑क्षम् । द्वि॒तीयाँ । वया॑सि॒
। पु॒रीष॑म् । अ॒सौ । तृ॒तीयाँ । नक्ष॑त्राणि । पु॒रीष॑म् । य॒ज्ञः । च॒तुर्थी॑ । दक्षि॑णा । पु॒रीष॑म्
। यज॑मानः । पञ्च॒मी । प्र॒जेति॑ प्र - जा । पु॒रीष॑म् । यत् । त्रिचि॑तीकमि॒ति त्रि - चि॒तीक॑म्
। चि॒न्वी॒त । य॒ज्ञम् । दक्षि॑णाम् । आ॒त्मान॑म् । प्र॒जामि॑ति॒ प्र - जा॑म् । अ॒न्तः । इ॒यात् ।
तस्मा॑त् । पञ्च॑चि॒तीक॑ इति॒ पञ्च - चि॒तीकः॑ । चे॒त॒व्यः । ए॒तत् । ए॒व । स॒र्वम् । स्पृ॑णोति॒ ।
यत् । तिस्रः॑ । चि॒त॑यः ।

41 TS 5.6.10.3

TS 5.6.10.3

Samhita Paata

-स्त्रिवृद्धग्रिर्ग्र्यद् द्वे द्विपाद्-यजमानः प्रतिष्ठित्यै पञ्च चितयो भवन्ति पाङ्क्तः पुरुष आत्मानमेव स्पृणोति पञ्च चितयो भवन्ति पञ्चभिः पुरीषैर्भ्यूहति दश सं पद्यन्ते दशाक्षरो वै पुरुषो यावानेव पुरुषस्तः स्पृणोत्यथो दशाक्षरा विराडन्न विराड् विराज्येवान्नाद्ये प्रति तिष्ठति सँवथ्सुरो वै षष्ठी चितिरऋतवः पुरीषः () षट् चितयो भवन्ति षट् पुरीषाणि द्वादश सं पद्यन्ते द्वादश मासाः सँवथ्सुरः सँवथ्सुर एव प्रति तिष्ठति ॥

Pada Paata

त्रिवृदिति त्रि - वृत् । हि । अग्निः । यत् । द्वे इति । द्विपादिति द्वि - पात् । यजमानः । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । पञ्च । चितयः । भवन्ति । पाङ्क्तः । पुरुषः । आत्मानम् । एव । स्पृणोति । पञ्च । चितयः । भवन्ति । पञ्चभिरिति पञ्च - भिः । पुरीषैः । अभीति । ऊहति । दश । समिति । पद्यन्ते । दशाक्षर इति दश - अक्षरः । वै । पुरुषः । यावान् । एव । पुरुषः । तम् । स्पृणोति । अथो इति । दशाक्षरेति दश - अक्षरा । विराडिति वि - राट् । अन्नम् । विराडिति वि - राट् । विराजिति वि - राजि । एव । अन्नाद्य इत्यन्न - अद्यै । प्रतीति । तिष्ठति । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । वै । षष्ठी । चितिः । ऋतवः । पुरीषम् () । षट् । चितयः । भवन्ति । षट् । पुरीषाणि । द्वादश । समिति । पद्यन्ते । द्वादश

। मासाः । सुँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । सुँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरे । एव । प्रतीति । तिष्ठति ॥

42 TS 5.6.11.1

TS 5.6.11.1

Samhita Paata

रोहितो धूम्रोहितः कर्कन्धुरोहितस्ते प्राजापत्या बभ्रुररुणबभ्रुः शुकबभ्रुस्ते रौद्राः श्येतः श्येताक्षः
श्येतग्रीवस्ते पितृदेवत्यास्तिस्रः कृष्णा वशा वारुण्यस्तिस्रः श्वेता वशाः सौर्यो मैत्राबारुहस्पत्या
धूम्रललामास्तूपराः ॥

Pada Paata

रोहितः । धूम्रोहित इति धूम्र - रोहितः । कर्कन्धुरोहित इति कर्कन्धु - रोहितः । ते । प्राजापत्या
इति प्राजा - पत्याः । बभ्रुः । अरुणबभ्रुरित्यरुण - बभ्रुः । शुकबभ्रुरिति शुक - बभ्रुः । ते ।
रौद्राः । श्येतः । श्येताक्ष इति श्येत - अक्षः । श्येतग्रीव इति श्येत - ग्रीवः । ते । पितृदेवत्या
इति पितृ - देवत्याः । तिस्रः । कृष्णाः । वशाः । वारुण्यः । तिस्रः । श्वेताः । वशाः । सौ-
र्यः । मैत्राबारुहस्पत्या इति मैत्रा - बारुहस्पत्याः । धूम्रललामा इति धूम्र - ललामाः । तूपराः ॥

43 TS 5.6.12.1

TS 5.6.12.1

Samhita Paata

पृश्नि-स्तिरश्चीन-पृश्निरुद्ध-पृश्निस्ते मारुताः फल्गूलोहितोर्णी बलक्षी ताः सारस्वत्यः पृषती स्थूलपृषती क्षुद्रपृषती ता वैश्वदेव्यस्तिस्त्रः श्यामा वशाः पौष्णियस्तिस्त्रो रोहिणीवशा मैत्रिय ऐन्द्राबारहस्पत्या अरुणललामास्तूपराः ॥

Pada Paata

पृश्निः । तिरश्चीनपृश्निरिति तिरश्चीन - पृश्निः । ऊर्ध्वपृश्निरित्यूर्ध्व - पृश्निः । ते । मारुताः । फल्गूः । लोहितोर्णीति लोहित - ऊर्णीः । बलक्षी । ताः । सारस्वत्यः । पृषती । स्थूलपृषतीति स्थूल - पृषती । क्षुद्रपृषतीति क्षुद्र-पृषती । ताः । वैश्वदेव्य इति वैश्व - देव्यः । तिस्रः । श्यामाः । वशाः । पौष्णियः । तिस्रः । रोहिणीः । वशाः । मैत्रियः । ऐन्द्राबारहस्पत्या इत्यैन्द्रा - बारहस्पत्याः । अरुणललामा इत्यरुण - ललामाः । तूपराः ॥

44 TS 5.6.13.1

TS 5.6.13.1

Samhita Paata

शिति॑बा॒हु-र॒न्यत॑शिशि॒तिबा॒हुः सम॒न्त शि॑तिबा॒हुस्त ऐ॑न्द्रवा॒यवाः शि॑तिर॒न्ध्रो ऽन्यत॑शिशि॒तिर॒न्ध्रः स-
म॒न्तशि॑तिर॒न्ध्रस्ते मै॑त्रावरु॒णाः शु॒द्धवा॑लः स॒र्वशु॑द्धवा॒लो म॒णिवा॑ल॒स्त आ॑श्विनास्ति॒स्रः शि॒ल्पा व॒शा
वै॑श्वदे॒व्यस्ति॒स्रः श्येनी॑" परमे॒ष्ठिने॑ सोमापौ॒ष्णाः श्या॒मल॑लामास्तू॒पराः ॥

Pada Paata

शि॒तिबा॒हुरि॑ति शि॒ति - बा॒हुः । अ॒न्यत॑शिशि॒तिबा॒हुरि॑त्यन्यतः - शि॒तिबा॒हुः । सम॒न्तशि॑तिबा॒हुरि॑ति
सम॒न्त - शि॒तिबा॒हुः । ते । ऐ॒न्द्रवा॒यवा इत्यै॑न्द्र - वा॒यवाः । शि॒तिर॒न्ध्र इति॑ शि॒ति - र॒न्ध्रः ।
अ॒न्यत॑शिशि॒तिर॒न्ध्र इत्यन्यतः - शि॒तिर॒न्ध्रः । सम॒न्तशि॑तिर॒न्ध्र इति॑ सम॒न्त - शि॒तिर॒न्ध्रः । ते ।
मै॑त्रावरु॒णा इति॑ मै॒त्रा - व॒रुणाः । शु॒द्धवा॑ल इति॑ शु॒द्ध-वा॑लः । स॒र्वशु॑द्धवा॒ल इति॑ स॒र्व-शु॑द्धवा॒लः
। म॒णिवा॑ल इति॑ म॒णि - वा॑लः । ते । आ॑श्विनाः । ति॒स्रः । शि॒ल्पाः । व॒शाः । वै॑श्वदे॒व्य
इति॑ वैश्व - दे॒व्यः । ति॒स्रः । श्येनी॑" । प॒रमे॒ष्ठिने॑ । सोमापौ॒ष्णा इति॑ सोमा - पौ॒ष्णाः ।
श्या॒मल॑लामा इति॑ श्या॒म - ल॒लामाः । तू॒पराः ॥

45 TS 5.6.14.1

TS 5.6.14.1

Samhita Paata

उ॒न्नत॑ ऋ॒षभो॑ वा॒मन॑स्त ऐ॒न्द्रावरु॑णाः शि॒ति॑ककुच्छि॒तिपृ॑ष्ठः शि॒ति॑भसृत् त ऐ॒न्द्राबा॒र॒हस्प॑त्याः शि॒-
ति॑पाच्छि॒त्योष्ठः॑ शि॒तिभ्रु॑स्त ऐ॒न्द्रावै॑ष्ण॒वास्ति॒स्रः सि॒द्ध्मा व॒शा वै॑श्वक॒र्मण्य॑स्ति॒स्रो धा॒त्रे पृ॑षोद॒रा
ऐ॒न्द्रापौ॒ष्णाः श्ये॑तल॒लामास्तू॒पराः ॥

Pada Paata

उ॒न्न॒त इत्यु॑त् - न॒तः । ऋ॒ष॒भः । वा॒म॒नः । ते । ऐ॒न्द्रा॒व॒रु॒णा इत्यै॑न्द्रा - व॒रु॒णाः । शि॒-
 ति॑क॒कु॒दि॒ति शि॒ति - क॒कु॒त् । शि॒ति॒पृ॒ष्ठ इति॑ शि॒ति - पृ॒ष्ठः । शि॒ति॑भ॒स॒दि॒ति शि॒ति - भ॒स॒त् ।
 । ते । ऐ॒न्द्रा॒बा॒रु॒ह॒स्प॒त्या इत्यै॑न्द्रा - बा॒रु॒ह॒स्प॒त्याः । शि॒ति॒पा॒दि॒ति शि॒ति - पा॒त् । शि॒त्यो॒ष्ठ
 इति॑ शि॒ति - ओ॒ष्ठः । शि॒ति॒भ्रु॒रि॒ति शि॒ति - भ्रुः । ते । ऐ॒न्द्रा॒वै॒ष्ण॒वा इत्यै॑न्द्रा - वै॒ष्ण॒वाः ।
 ति॒स्रः । सि॒द्ध॒माः । व॒शाः । वै॒श्व॒क॒र्म॒ण्य॑ इति॑ वै॒श्व॒क॒र्म॒ण्यः । ति॒स्रः । धा॒त्रे । पृ॒षो॒द॒रा इति॑
 पृ॒ष - उ॒द॒राः । ऐ॒न्द्रा॒पौ॒ष्णा इत्यै॑न्द्रा - पौ॒ष्णाः । श्ये॑त॒ल॒ला॒मा इति॑ श्ये॑त - ल॒ला॒माः । तू॒प॒राः ॥

46 TS 5.6.15.1**TS 5.6.15.1****Samhita Paata**

क॒र्णा॒स्त्रयो॑ या॒माः सौ॒म्या॒स्त्रयः॑ श्वि॒ति॒ज्ञा अ॒ग्नये॑ य॒वि॒ष्ठा॒य त्रयो॑ न॒कु॒ला॒स्ति॒स्रो रोहि॑णी॒र्यव्य॑स्ता व॒सू॒नां
 ति॒स्रोऽरु॑णा दि॒त्यौ॒ह्य॑स्ता रु॒द्राणां॑ सोमै॒न्द्रा ब॒भ्रु॒ल॑ला॒मास्तू॒प॒राः ॥

Pada Paata

क॒र्णाः । त्रयः॑ । या॒माः । सौ॒म्याः । त्रयः॑ । श्वि॒ति॒ज्ञाः । अ॒ग्नये॑ । य॒वि॒ष्ठा॒य । त्रयः॑ ।
 न॒कु॒लाः । ति॒स्रः । रोहि॑णीः । र्यव्य॑ इति॑ त्रि - अव्यः । ताः । व॒सू॒नाम् । ति॒स्रः । अ॒रु॒णाः

। दित्यौह्यः । ताः । रुद्राणाम् । सोमैन्द्रा इति सोम - ऐन्द्राः । बभ्रुललामा इति बभ्रु -
ललामाः । तूपराः ॥

47 TS 5.6.16.1

TS 5.6.16.1

Samhita Paata

शुण्ठास्त्रयो वैष्णवा अधीलोधकर्णास्त्रयो विष्णवे उरुक्रमाय लप्सुदिनस्त्रयो विष्णवे उरुगायाय प-
ञ्चावीस्तिस्त्र आदित्यानां त्रिवृत्सा-स्तिस्त्रो-ऽङ्गिरसामैन्द्रावैष्णवा गौरललामास्तूपराः ॥

Pada Paata

शुण्ठाः । त्रयः । वैष्णवाः । अधीलोधकर्णा इत्यधीलोध - कर्णाः । त्रयः । विष्णवे ।
उरुक्रमायेत्युरु - क्रमाय । लप्सुदिनः । त्रयः । विष्णवे । उरुगायायेत्युरु - गायाय ।
पञ्चावीरिति पञ्च - अवीः । तिस्रः । आदित्यानाम् । त्रिवृत्सा इति त्रि - वृत्साः । तिस्रः
। अङ्गिरसाम् । ऐन्द्रावैष्णवा इत्यैन्द्रा - वैष्णवाः । गौरललामा इति गौर - ललामाः । तूपराः ॥

48 TS 5.6.17.1

TS 5.6.17.1

Samhita Paata

इन्द्राय॑ राज्ञे॑ त्रयः॑ शिति॑पृ॒ष्ठा इन्द्रा॑या-धि॒राजाय॑ त्रयः॑ शिति॑ककु॒द इन्द्रा॑य स्व॒राज्ञे॑ त्रयः॑ शिति॑भस-
दस्ति॑स्रस्तु॒र्यौह्यः॑ सा॒द्भ्यानां॑ ति॒स्रः प॑ष्ठौह्यो॑ विश्वे॑षां दे॒वाना॑माग्ने॒न्द्राः कृ॑ष्णल॒लामा॑स्तूप॒राः ॥

Pada Paata

इन्द्रा॑य । राज्ञे॑ । त्रयः॑ । शिति॑पृ॒ष्ठा इति॑ शिति - पृ॒ष्ठाः । इन्द्रा॑य । अ॒धि॒राजा॑येत्य॒धि - रा॒जाय॑
। त्रयः॑ । शिति॑ककु॒द इति॑ शिति - क॒कुदः॑ । इन्द्रा॑य । स्व॒राज्ञे॑ इति॑ स्व - राज्ञे॑ । त्रयः॑
। शिति॑भस॒द इति॑ शिति - भ॒सदः॑ । ति॒स्रः । तु॒र्यौह्यः॑ । सा॒द्भ्याना॑म् । ति॒स्रः । प॑ष्ठौह्यः॑ ।
विश्वे॑षाम् । दे॒वाना॑म् । आग्ने॒न्द्राः । कृ॑ष्णल॒लामा॑ इति॑ कृष्ण - ल॒लामाः॑ । तूप॒राः ॥

49 TS 5.6.18.1

TS 5.6.18.1

Samhita Paata

अदि॑त्यै त्रयो॑ रोहि॒तैता॑ इन्द्रा॑ण्यै त्रयः॑ कृष्णै॑ताः कु॒ह्वै त्रयो॑ऽरुणै॑तास्ति॒स्रो धे॒नवो॑ रा॒कायै॑ त्रयो॑ऽनु॒द्वाहः॑
सिनी॑वा॒ल्या आ॑ग्नावैष्ण॒वा रोहि॑तल॒लामा॑स्तूप॒राः ॥

Pada Paata

अ॒दि॒त्यै । त्र॒यः । रो॒हि॒तै॒ता इति॑ रो॒हि॒त - ए॒ताः । इ॒न्द्रा॒ण्यै । त्र॒यः । कृ॒ष्णै॒ता इति॑ कृ॒ष्ण
- ए॒ताः । कु॒ह्वै । त्र॒यः । अ॒रु॒णै॒ता इत्य॑रु॒ण - ए॒ताः । ति॒स्रः । धे॒नवः॑ । रा॒कायै॑ । त्र॒यः
। अ॒न॒द्वा॒हः । सि॒नी॒वा॒ल्यै । आ॒ग्ना॒वै॒ष्ण॒वा इत्या॑ग्ना - वै॒ष्ण॒वाः । रो॒हि॒तल॒लामा॑ इति॑ रो॒हि॒त -
ल॒लामा॑ः । तू॒प॒राः ॥

50 TS 5.6.19.1**TS 5.6.19.1****Samhita Paata**

सौ॒म्या॒स्त्रयः॑ पि॒शङ्गाः॑ सो॒माय॑ रा॒ज्ञे त्र॒यः सा॒र॒ङ्गाः॑ पा॒र्जन्या॑ न॒भो॒रूपा॑स्ति॒स्रोऽजा॑ म॒ल॒हा इ॒न्द्रा॒ण्यै
ति॒स्रो मे॒ष्य॑ आ॒दि॒त्या द्या॒वापृ॒थि॒व्या मा॒लङ्गा॑स्तू॒प॒राः ॥

Pada Paata

सौ॒म्याः । त्र॒यः । पि॒शङ्गाः॑ । सो॒माय॑ । रा॒ज्ञे । त्र॒यः । सा॒र॒ङ्गाः॑ । पा॒र्जन्याः॑ । न॒भो॒रूपा॑
इति॑ न॒भः-रू॒पाः । ति॒स्रः । अ॒जाः । म॒ल॒हाः । इ॒न्द्रा॒ण्यै । ति॒स्रः । मे॒ष्यः॑ । आ॒दि॒त्याः ।
द्या॒वापृ॒थि॒व्या इति॑ द्या॒वा - पृ॒थि॒व्याः॑ । मा॒लङ्गाः॑ । तू॒प॒राः ॥

51 TS 5.6.20.1

TS 5.6.20.1

Samhita Paata

वा॒रु॒णास्त्रयः॑ कृ॒ष्णल॑लामा॒ वरु॑णाय॒ राज्ञे॑ त्रयो॒ रोहि॑तललामा॒ वरु॑णाय॒ रि॒शाद॑से॒ त्रयो॑ऽरु॒णल॑लामाः
शि॒ल्पास्त्रयो॑ वै॒श्वदे॑वास्त्रयः॒ पृश्न॑यः॒ सर्व॑दे॒वत्या॑ ऐ॒न्द्रासू॑राः॒ श्ये॑तललामास्तू॒पराः॑ ॥

Pada Paata

वा॒रु॒णाः । त्रयः॑ । कृ॒ष्णल॑लामा॒ इति॑ कृ॒ष्ण - ल॒लामाः॑ । वरु॑णाय । राज्ञे॑ । त्रयः॑ । रो॒हि॑तललामा॒ इति॑ रोहि॑त - ल॒लामाः॑ । वरु॑णाय । रि॒शाद॑से॒ इति॑ रि॒श - अ॑द॒से । त्रयः॑ । अ॒रु॒णल॑लामा॒ इत्य॑रु॒ण - ल॒लामाः॑ । शि॒ल्पाः । त्रयः॑ । वै॒श्वदे॑वा इति॑ वै॒श्व - दे॒वाः । त्रयः॑ । पृश्न॑यः । स॒र्वदे॑वत्या॑ इति॑ स॒र्व - दे॒वत्याः॑ । ऐ॒न्द्रासू॑रा इत्य॑न्द्रा - सू॒राः । श्ये॑तललामा॒ इति॑ श्ये॑त - ल॒लामाः॑ । तू॒पराः॑ ॥

52 TS 5.6.21.1

TS 5.6.21.1

Samhita Paata

सो॒माय॑ स्व॒राज्ञे॑ऽनोवा॒हाव॑न॒द्वाहा॑-वि॒न्द्राग्नि॑भ्या॒-मो॒जो॒दाभ्या॑मु॒ष्टा॒रा-वि॒न्द्राग्नि॑भ्या॒ ब॒ल॒दाभ्या॑ऽसी॒रवा॑हा॒-
ववी॑ द्वे धे॒नू भौ॒मी दि॒ग्भ्यो॑ वड॑बे द्वे धे॒नू भौ॒मी वै॒रा॒जी पुं॒रुषी॑ द्वे धे॒नू भौ॒मी व॒यव॑ आ॒रोह॑णवा॒हाव॑न॒द्वाहा॑

वारु॒णी कृ॒ष्णे व॒शे अ॒रा॒ड्यौ दि॒व्यावृ॑षभौ प॒रिम॒रौ ॥

Pada Paata

सोमा॑य । स्व॒राज्ञ॑ इति॑ स्व - राज्ञे॑ । अ॒नोवा॑हावित्य॑नः - वा॒हौ । अ॒न॒द्वाहौ॑ । इन्द्रा॑ग्निभ्या॒मि॒तीन्द्रा॑ग्नि - भ्या॒म् । ओ॒जो॒दाभ्या॑मित्यो॒जः-दाभ्या॑म् । उ॒ष्टा॑रौ । इन्द्रा॑ग्निभ्या॒मि॒तीन्द्रा॑ग्नि-भ्या॒म् । ब॒ल॒दाभ्या॑मिति॑ बल - दाभ्या॑म् । सी॒र॒वा॒हा॒विति॑ सीर - वा॒हौ । अ॒वी इति॑ । द्वे इति॑ । धे॒नू इति॑ । भौ॒मी इति॑ । दि॒ग्भ्य इति॑ दिक् - भ्यः । व॒ड॒बे इति॑ । द्वे इति॑ । धे॒नू इति॑ । भौ॒मी इति॑ । वै॒रा॒जी इति॑ । पु॒रु॒षी इति॑ । द्वे इति॑ । धे॒नू इति॑ । भौ॒मी इति॑ । वा॒यवे॑ । आ॒रो॒ह॒ण॒वा॒हा॒वित्या॑रो॒हण॑ - वा॒हौ । अ॒न॒द्वाहौ॑ । वा॒रु॒णी इति॑ । कृ॒ष्णे इति॑ । व॒शे इति॑ । अ॒रा॒ड्यौ । दि॒व्यौ । ऋ॒षभौ॑ । प॒रि॒म॒रा॒विति॑ परि - म॒रौ ॥

53 TS 5.6.22.1

TS 5.6.22.1

Samhita Paata

एका॑दश प्रा॒तर्ग॒व्याः पु॒शव॑ आ ल॑भ्यन्ते छग॒लः क॒ल्मा॑षः कि॒किदी॑वि॒र्विदी॑गय॒स्ते त्वा॒ष्ट्राः सौ॒री॒र्न॒वं श्वे॒ता व॒शा अ॑नू॒ब॒न्ध्या॑ भवन्त्या॒ग्नेय॑ ऐ॒न्द्रा॒ग्न औ॑श्वि॒नस्ते वि॑शालयू॒प आ ल॑भ्यन्ते ॥

Pada Paata

एकादश । प्रातः । गव्याः । पशवः । एति । लभ्यन्ते । छगलः । कुल्माषः । किकिदीविः ।
 विदीगयः । ते । त्वाष्ट्राः । सौरीः । नव । श्वेताः । वशाः । अनुबन्ध्या इत्यनु - बन्ध्याः ।
 भवन्ति । आग्नेयः । ऐन्द्राग्र इत्यैन्द्र - अग्रः । आश्विनः । ते । विशालयूप इति विशाल
 - यूपे । एति । लभ्यन्ते ॥

54 TS 5.6.23.1

TS 5.6.23.1

Samhita Paata

पिशङ्गास्त्रयो वासन्ताः सारङ्गास्त्रयो ग्रैष्माः पृषन्तस्त्रयो वार्षिकाः पृश्नयस्त्रयः शारदाः पृश्निसक्था-
 स्त्रयो हैमन्तिका अवलिप्तास्त्रयः शैशिराः संवत्सराय निवक्षसः ॥स्पेचिअल् कोर्वे fओर् अनुवाकम्
 12 तोरोहितः कृष्णा धूम्रललामाः - पृश्निः श्यामा अरुणललामाः -शितिबाहुः शिल्पाः श्येनीः
 श्यामललामा - उन्नतः सिद्धमा धात्रे पौष्णाः श्येतललामाः - कर्णा बभ्रुललामाः - शुण्ठा गौ-
 रललामा - इन्द्राय कृष्णाललामा - अदित्यै रोहित ललामः -सौम्या मालङ्गा - वारुणाः सूर्याः
 श्येतललामा - दश ।

Pada Paata

पिशङ्गाः । त्रयः । वासन्ताः । सारङ्गाः । त्रयः । ग्रैष्माः । पृषन्तः । त्रयः । वार्षिकाः
 । पृश्नयः । त्रयः । शारदाः । पृश्निसक्था इति पृश्नि - सक्थाः । त्रयः । हैमन्तिकाः ।
 अवलिप्ता इत्यव-लिप्ताः । त्रयः । शैशिराः । संवत्सरायेति सं - वत्सराय । निवक्षस इति
 नि - वक्षसः ॥रोहितः कृष्णा धूम्रललामाः - पृश्निः श्यामा अरुणललामाः -शितिबाहुः शिल्पाः

श्येनीः श्यामलंलामा - उन्नतः सिद्ध्मा धात्रे पौष्णाः श्येतललामाः - कर्णा बभ्रुलंलामाः - शुण्ठा
गौरलंलामा - इन्द्राय कृष्णालंलामा - अदित्यै रोहित ललामः -सौम्या मालङ्गा - वारुणाः सूरः
श्येतललामा - दश ।